



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. lapkričio 24 d.
(OR. en)

15175/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0339(NLE)

ENER 625
ECOFIN 1225

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14961/22

Komisijos dok. Nr.: 13690/22 + ADD 1

Dalykas: Pasiūlymas dėl TARYBOS REGLAMENTO dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą bei tarpvalstybinius dujų mainus ir nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus

Delegacijoms priede pateikiamas pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą bei tarpvalstybinius dujų mainus ir nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus tekstas, parengtas 2022 m. lapkričio 24 d. neeiliniame Tarybos (energetika) posėdyje susitarus dėl jo turinio. Priede pateiktą tekstą dar peržiūrės teisininkai lingvistai.

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/...

... m. ... d.

**dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą bei tarpvalstybinius dujų mainus
ir nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) prieš Ukrainą nukreipta Rusijos Federacijos neišprovokuota ir nepateisinama karinė agresija ir beprecedentis jos tiekiamų gamtinių dujų tiekimo valstybėms narėms sumažinimas kelia grėsmę Sąjungos ir jos valstybių narių energijos tiekimo saugumui. Tuo pačiu metu tai, kad dujų tiekimas naudojamas kaip ginklas ir Rusijos Federacija manipuliuoja rinkomis tyčia trikdydama dujų srautus, lėmė staigų energijos kainų pakilimą Sąjungoje ir ne tik sukėlė pavojų Sąjungos ekonomikai, bet ir smarkiai pakenkė energijos tiekimo saugumui;

- (2) tam būtinas tvirtas ir koordinuotas Sąjungos atsakas, kuriuo būtų siekiama apsaugoti Sąjungos piliečius ir ekonomiką nuo pernelyg didelių, manipuluojamų rinkos kainų ir tarpvalstybiniu mastu užtikrinti dujų srautus visiems vartotojams, kuriems jų reikia, o taip pat ir atvejais, jei dujų trūktų. Siekiant sumažinti priklausomybę nuo gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos Federacijos ir sumažinti pernelyg dideles kainas, būtina geriau koordinuoti dujų pirkimą iš išorės tiekėjų;
- (3) vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 122 straipsnio 1 dalimi, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali, vadovaudamasi valstybių narių solidarumo principu, priimti sprendimą dėl ekonominę padėtį atitinkančių priemonių, ypač jei didelių sunkumų kyla dėl tam tikrų produktų tiekimo, visų pirma energetikos srityje. Tokius didelius sunkumus kelia didelė rizika, kad Rusija visiškai nustos tiekti dujas ir energijos kainos ekstremaliai išaugs, todėl bus pakenkta Sąjungos ekonomikai;
- (4) 2022 m. gegužės 18 d. komunikate „Planas „REPowerEU“ Komisija paskelbė kartu su valstybėmis narėmis kurianti ES energijos pirkimo platformą¹, skirtą bendram dujų, suskystintų gamtinių dujų (SGD) ir vandenilio pirkimui. Šį pranešimą 2022 m. gegužės 30 ir 31 d. patvirtino Europos Vadovų Taryba. Be to, kaip plano „REPowerEU“ dalį Komisija pristatė ES išorės bendradarbiavimo energetikos srityje strategiją², kuria paaiškinama, kaip Sąjunga remia pasaulinę, švarią ir teisingą energetikos pertvarką tvariai, saugiai ir įperkamai energijai užtikrinti, be kita ko, diversifikuodama Sąjungos energijos tiekimą, pirmiausia derėdamasi dėl politinių įsipareigojimų su dabartiniais ar naujais dujų tiekėjais, kad padidintų į Europą tiekiamų dujų kiekį ir tokiu būdu pakeistų Rusijos dujų tiekimą Europai;

¹ COM(2022) 108 final.

² JOIN(2022) 23 final.

- (5) ES energijos pirkimo platformai gali tekti centrinis vaidmuo kuriant abipusiškai naudingas partnerystes, kurios, pasitelkus visą kolektyvinę Sąjungos įtaką, didins tiekimo saugumą ir mažins dujų, įsigytų iš trečiųjų valstybių, importo kainas. Šiam tikslui labai svarbus aktyvesnis tarptautinis kreipimasis tiek į dujų tiekėjus (tiek dujotiekiais tiekiamų dujų, tiek SGD), tiek į būsimus žaliajo vandenilio tiekėjus. Visų pirma, kolektyvinę Sąjungos įtaką veiksmingiau sustiprintų didesnis veiklos koordinavimas su valstybėmis narėmis ir tarp jų bendraujant su trečiosiomis valstybėmis per ES energijos pirkimo platformą;
- (6) tol, kol didelių sunkumų užtikrinant tiekimo saugumą bus ir toliau, bendras pirkimas turėtų padėti užtikrinti vienodesnę įvairių valstybių narių įmonių prieigą prie naujų ar papildomų dujų šaltinių ir taip galutinių vartotojų naudai padėti užtikrinti perkantiems dujas per paslaugų teikėją žemesnes kainas už tas, kurios kitu atveju jiems būtų taikomos individualiai;
- (7) vykdant bendrą pirkimą galėtų būti taikomas palankesnis režimas arba remiamas dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip antai biometano ir vandenilio, tiekimas, jei tokias dujas būtų galima saugiai įleisti į dujų sistemą, ir dujų, kurios kitu atveju būtų išleistos arba sudegintos fakelais, tiekimas. Kadangi jokiose atitinkamose jurisdikcijose oficialių teisinių reikalavimų nėra, pagal šį reglamentą sutartis sudarančios įmonės galės visoje tiekimo į Europos Sąjungą grandinėje išmetamą metano kiekį matuoti, pranešti ir tikrinti pagal JT Naftos ir dujų sektorių partnerystės dėl metano 2.0 standartą;

- (8) naujas pagal šį reglamentą parengtas mechanizmas turėtų apimti du etapus. Pirmuoju etapu Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės per paslaugų teikėją, su kuriuo Komisija yra sudariusi sutartį, telkia savo dujų paklausą. Taip dujų tiekėjai galėtų teikti pasiūlymus dėl didelių sutelktų kiekių, o ne daug smulkių pasiūlymų pavieniams pirkėjams. Antruoju etapu Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės gali pavieniui arba koordinuotai su kitomis įmonėmis sudaryti dujų pirkimo sutartis su gamtinių dujų tiekėjais arba gamintojais, kurie tenkina sutelktą paklausą;
- (9) jei didelių sunkumų užtikrinant tiekimo saugumą bus ir toliau, paklausos telkimas ir bendras pirkimas turėtų padėti užtikrinti vienodesnę įvairių valstybių narių įmonių prieigą prie naujų ar papildomų dujų šaltinių ir taip galutinių vartotojų naudai padėti užtikrinti perkantiesiems dujas per paslaugų teikėją žemesnes kainas už tas, kurias jiems tektų mokėti kitu atveju. Galimybė labai ribotu būdu pasinaudoti bendru dujų pirkimu balansavimo tikslu pirmą kartą jau paminėta jau Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos³. Tačiau pasiūlymas parengtas dar iki Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą; be to, pasiūlyme, skirtame tik labai konkrečioms perdavimo sistemos operatorių poreikiams, susijusiems su balansavimo energija, išsami koncepcija nepateikta. Reikalingas neatidėliotinas, kur kas visapusiškesnis sprendimas trūkstamos koordinuoto dujų pirkimo struktūrų problemai spręsti, todėl tikslinga pasiūlyti laikiną spartesnį sprendimą;

³ Žr. Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (nauja redakcija) (COM(2021) 804 final) 64 straipsnį.

- (10) taigi, bendras pirkimas galėtų padidinti Sąjungos solidarumą perkant ir skirstant dujas. Laikantis solidarumo principo bendras pirkimas turėtų būti ypač naudingas toms įmonėms, kurios anksčiau pirko dujas tik arba daugiausia iš Rusijos tiekėjų, nes padėtų joms gauti išteklių iš alternatyvių gamtinių dujų tiekėjų palankiomis sąlygomis dėl paklausos telkimo ir bendro pirkimo;
- (11) paklausos telkimas ir bendras pirkimas turėtų padėti pripildyti dujų saugyklas dabartinės ekstremaliosios situacijos sąlygomis, jei po ateinančios žiemos dauguma Europos dujų saugyklų ištuštėtų. Be to, tai turėtų padėti pirkti dujas labiau koordinuotai, laikantis solidarumo principo;
- (12) todėl neatidėliotinai reikia sukurti skubų laikiną bendro pirkimo mechanizmą. Tai leistų greitai įsteigti paslaugų teikėją, kuris sudarytų sąlygas telkti paklausą. Paslaugų teikėjas, su kuriuo Komisija sudarys sutartį, turėtų tik kelias pagrindines funkcijas, o jo organizuojamas procesas apimtų tik privalomus elementus, susijusius su dalyvavimu telkiant paklausą, bet dar neapimtų privalomo sutartinių sąlygų koordinavimo ar pareigos teikti įpareigojančius pasiūlymus pirkti dujas naudojantis jo paslaugomis;

- (13) gamtinių dujų įmonėms arba dujas vartojančioms įmonėms neturėtų būti nustatytas reikalavimas pirkti dujas per paslaugų teikėją sudarant dujų tiekimo sutartis ar susitarimo memorandumus su dujų tiekėjais ar gamintojais, kurie tenkina sutelktą paklausą. Tačiau gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės, kad bendras pirkimas joms būtų optimaliai naudingas, yra primygtinai raginamos išsinagrinėti bendradarbiavimo būdus, atitinkančius konkurencijos teisę, ir pasinaudoti paslaugų teikėjo paslaugomis. Todėl būtų galima sukurti paslaugų teikėjo ir dalyvaujančių įmonių bendradarbiavimo mechanizmą nustatant pagrindines sąlygas, kuriomis dalyvaujančios įmonės prisiimtų išsipareigojimą pirkti dujų kiekį, atitinkantį sutelktą paklausą;
- (14) Komisijai ir valstybėms narėms svarbu susidaryti aiškų numatomų ir sudarytų dujų tiekimo sutarčių visoje Sąjungoje vaizdą, kad jos galėtų įvertinti, ar pasiekti tiekimo saugumo ir energetinio solidarumo tikslai. Todėl įmonės arba valstybių narių institucijos turėtų informuoti Komisiją ir valstybes nares, kuriose tos įmonės yra įsisteigusios, apie didelius planuojamus 5 TWh per metus viršijančius dujų pirkimus. Šis reikalavimas visų pirma turėtų būti taikomas pagrindinei informacijai apie naujas ar pratęsimas sutartis. Komisijai turėtų būti leidžiama gamtinių dujų įmonėms arba atitinkamų valstybių narių institucijoms teikti rekomendacijas, visų pirma tais atvejais, kai papildomas koordinavimas galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kai dujų pirkimo konkurso paskelbimas arba planuojami dujų pirkimai gali padaryti neigiamą poveikį energijos tiekimo saugumui, vidaus rinkai arba energetiniam solidarumui. Rekomendacijos pateikimas neturėtų sutrukdyti gamtinių dujų įmonėms ar atitinkamų valstybių narių institucijoms tęsti derybas;

- (15) valstybės narės turėtų padėti Komisijai įvertinti, ar atitinkamais dujų pirkimais yra didinamas tiekimo saugumas Sąjungoje ir ar jie atitinka energetinio solidarumo principą. Taigi, reikėtų įsteigti iš valstybių narių ir Komisijos atstovų sudarytą *ad hoc* valdančiąją tarybą, padėsiančią koordinuoti šį įvertinimą;
- (16) paklausos telkimo procesą, reikalingą bendram pirkimui, turėtų vykdyti tinkamas paslaugų teikėjas. Todėl Komisija per viešųjų pirkimų procesą pagal Reglamentą 2018/1046⁴ turėtų sudaryti sutartį su paslaugų teikėju, galinčiu sukurti tinkamą IT priemonę ir organizuoti paklausos telkimo procesą. Veiklos išlaidoms padengti reikalingi mokesčiai galėtų būti renkami iš bendro pirkimo dalyvių;
- (16a) paskirstydamos prieigos prie tiekimo teises paklausą telkiančioms įmonėms, paslaugų teikėjas turėtų taikyti metodus, kuriais nebūtų diskriminuojami mažesni ir didesni paklausos telkimo dalyviai, ir turėtų būti nešališkas nepaisant atskirų įmonių prašomo dujų kiekio. Pavyzdžiui, paslaugų teikėjas turėtų paskirstyti prieigos teises proporcingai dujų kiekiui, kurį atskiros įmonės deklaravo pirkiančios konkrečiu pristatymo į konkrečią vietą laiku. Tai gali būti aktualu tais atvejais, kai pasiūla nepakankamai tenkina paklausą Sąjungos rinkoje;

⁴ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1–222).

- (17) paklausos telkimas ir gamtinių dujų pirkimas yra sudėtingi procesai, kuriuos vykdant reikia atsižvelgti į įvairius elementus, t. y. ne vien į kainas, bet ir į kiekius, pristatymo vietas ir kitus parametrus. Todėl pasirinktas paslaugų teikėjas turėtų turėti pakankamo lygio patirties valdant ir telkiant Sąjungos lygmens gamtinių dujų arba susijusių paslaugų pirkimus. Be to, paklausos telkimas ir gamtinių dujų pirkimas yra esminis elementas užtikrinant dujų tiekimo saugumą ir energetinio solidarumo principo laikymąsi Sąjungoje;
- (17a) neskelbtinos komercinės informacijos apsauga yra itin svarbi tuo atveju, kai informacija pateikiama Komisijai, valdančiosios tarybos nariams arba paslaugų teikėjams, kurie kuria arba valdo paklausos telkimo IT priemonę. Todėl Komisija turėtų taikyti veiksmingas priemones šiai informacijai apsaugoti nuo neteisėtos prieigos ir kibernetinės rizikos. Visi asmens duomenys, kurie gali būti tvarkomi telkiant paklausą ir vykdant bendrą pirkimą, turėtų būti tvarkomi pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725*;
- (18) bendras pirkimas galėtų būti vykdomas keliais būdais. Jis galėtų būti vykdomas kaip konkursas ar aukcionas, kurį organizuoja gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių paklausą telkiantis paslaugų teikėjas, siekdamas per IT priemonę gauti tą paklausą galimai atitinkančių pasiūlymų iš gamtinių dujų tiekėjų ar gamintojų;

- (19) vienas iš paklausos telkimo ir bendro pirkimo tikslų yra mažinti riziką, kad dėl to paties dujų segmento pasiūlymus teikiančios įmonės be reikalo kels kainas. Užtikrinimas, kad visa bendro pirkimo nauda pasiektų galutinius vartotojus, galiausiai priklauso nuo pačių įmonių sprendimų. Nors didelės įmonės gali parduoti dujas didesnėmis kainomis, jų veikimo laisvę reikėtų apriboti. Įmonės, kurioms naudingas dujų pirkimas žemesnėmis kainomis bendro pirkimo būdu, turėtų tokią naudą perduoti vartotojams. Svarbus bendro pirkimo sėkmės rodiklis būtų žemesnių kainų taikymas, o tai itin svarbu vartotojams;
- (19a) Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės turėtų turėti galimybę dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime. Bendras pirkimas gali būti naudingas visų pirma ir pramoniniams vartotojams, intensyviai naudojantiems dujas savo gamybos procesuose, pavyzdžiui, trašų, plieno, keramikos ir stiklo gamintojams, nes leistų jiems sutelkti savo paklausą, sudaryti sutartis dėl dujų ir SGD krovinių ir struktūrizuoti tiekimą pagal savo konkrečius poreikius. Bendro pirkimo organizavimo proceso atžvilgiu turėtų būti nustatytos skaidrios taisyklės, kaip prie jo prisijungti ir užtikrinti jo atvirumą;
- (19b) paklausos telkimo ir bendro pirkimo galimybių atvėrimas ir Vakarų Balkanams bei trims asocijuotoms Rytų partnerystės šalims yra paskelbtas Sąjungos politinis tikslas. Todėl Energijos bendrijos susitariančiose šalyse įsisteigusioms įmonėms turėtų būti leidžiama dalyvauti šiuo reglamentu nustatytoje paklausos telkimo ir bendro pirkimo veikloje, jei yra sudaryti būtini susitarimai;

- (20) būtina mažinti Sąjungos priklausomybę nuo dujų, tiekiamų iš Rusijos Federacijos. Todėl bendrame pirkime ir jo proceso organizavime turėtų būti neleidžiama dalyvauti Rusijos Federacijos kontroliuojamoms įmonėms arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui, ar įmonėms, kuriems taikomos Sąjungos remiantis SESV 215 straipsniu nustatytos ribojamosios priemonės arba kurie nuosavybės teise priklauso ar yra kontroliuojami bet kurio kito fizinio ar juridinio asmens, subjekto ar organizacijos, kuriems taikomos tokios ribojamosios priemonės;
- (21) Norint apsisaugoti nuo pavojaus, kylančio tikslui įvairinti dujų tiekimą neapsiribojant tiekimu iš Rusijos Federacijos dėl įmonių ar kitų subjektų, kuriuos kontroliuoja Rusijos fiziniai ar juridiniai asmenys, ar Rusijos Federacijoje įsisteigusių įmonių dalyvavimo paklausos telkime ir bendrame pirkime, ir siekiant tokiu būdu šiam tikslui nepakenkti, tiems subjektams taip pat turėtų būti neleidžiama dalyvauti minėtoje veikloje;

- (21a) be to, Rusijos Federacijos kilmės gamtinės dujos neturėtų būti perkamos vykdant bendrą pirkimą. Šiuo tikslu gamtinės dujos, patenkančios į valstybes nares arba Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per konkrečius įleidimo taškus, neturėtų būti perkamos vykdant bendrą pirkimą, nes tikėtina, kad per tuos įleidimo taškus į valstybes nares arba Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis pateks Rusijos Federacijos kilmės gamtinės dujos;
- (22) bendro dujų pirkimo dalyviams gali reikėti finansinių garantijų, jei kuri nors įmonė taptų nepajėgi sumokėti už sutartinį galutinį kiekį. Bendro pirkimo dalyviams finansinę paramą, be kita ko, garantijas, galėtų teikti valstybės narės ar kiti suinteresuotieji subjektai. Finansinė pagalba turėtų būti teikiama pagal Sąjungos nustatytas valstybės pagalbos taisykles, kai taikytina, taikant laikinąją valstybės pagalbos sistemą krizės sąlygomis;
- (23) siekiant užtikrinti tiekimo saugumą Sąjungoje būtina pripildyti dujų saugyklas. Sumažėjus gamtinių dujų iš Rusijos Federacijos tiekimui, valstybės narės gali susidurti su saugyklų pripildymo iššūkiais, kad užtikrintų dujų tiekimo saugumą 2023–2024 m. žiemą, kaip nurodyta Reglamentu (ES) 2022/1032⁵. Paklausos telkimo per paslaugų teikėją galimybė iš dalies galėtų padėti valstybėms narėms tuos iššūkius sumažinti. Naudojantis šia galimybe pagal konkurencijos teisę, visų pirma būtų galima koordinuotai valdyti saugyklų pripildymą ir dujų laikymą rengiantis kitam pripildymo sezonui, kartu išvengiant pernelyg didelių kainų šuolių, kuriuos, *inter alia*, lemia nekoordinuotas saugyklų pildymas;

⁵ 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

- (24) siekdamas užtikrinti, kad bendru pirkimu būtų padedama pripildyti dujų saugyklas pagal Reglamentu (ES) 2022/1032 nustatytus tarpinius tikslus, valstybės narės turėtų imtis deramų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcijoms priklausančios gamtinių dujų įmonės laikytųsi paslaugų teikėjo organizuojamo proceso kaip vienos iš galimų priemonių pripildymo tikslams pasiekti;
- (25) Reglamentu (ES) 2022/1032 valstybės narės įpareigojamos ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio mėn. savo saugyklas pripildyti 90 %. Šis tikslas yra didesnis nei nustatytasis 2022 m. lapkričiui (t. y. 80 %). Bendras pirkimas galėtų padėti valstybėms narėms įgyvendinti šį naują tikslą. Tam valstybės narės turėtų įpareigoti šalies vidaus įmones naudojantis paslaugų teikėju telkti paklausą įtraukiant pakankamai didelius dujų kiekius, kad sumažintų saugyklų nepripildymo riziką. Valstybės narės turėtų reikalauti, kad jų įmonės į paklausos telkimo procesą įtrauktų kiekį, atitinkantį ne mažiau kaip 15 % (atitinkamai apie 13,5 mlrd. m³ visoje ES) kitų metų tikslinio jų saugyklų pripildymo kiekio. Požeminių saugyklų savo teritorijoje neturinčios valstybės narės turėtų dalyvauti paklausos telkimo procese įtraukdamos kiekius, atitinkančius 15 % jų naštos pasidalijimo pareigos pagal Reglamento (ES) 2017/1938 6 straipsnio c punktą;
- (25a) paklausos telkimu ir bendru pirkimu neįpareigojama, kaip valdyti dujų saugyklas, įskaitant strategines dujų saugyklas, ir nedaromas poveikis Reglamentui (ES) 2022/1032 ir Reglamentui (ES) 2017/1938;

- (26) siekdamas veiksmingai naudotis bendru pirkimu ir sudaryti sutartis dėl dujų su tiekėjais, siūlančiais dujas paslaugų teikėjui, įmonės, laikydamosi Sąjungos teisės, turėtų galėti derinti pirkimo sąlygas, pavyzdžiui, kiekius, dujų kainą, pristatymo vietas ir laiką. Tačiau dujų pirkimo konsorciame dalyvaujančios gamtinių dujų įmonės turėtų užtikrinti, kad informacija, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai keičiamasi, neviršytų to, kas būtina siekiant SESV 101 straipsnyje nustatyto tikslo. Be to, šiame reglamente nustatytais skaidrumo ir valdymo nuostatomis turėtų būti užtikrinta, kad perkančiojo konsorciumo sutartys nekeltų pavojaus tiekimo saugumui arba energetiniam solidarumui, visų pirma tada, kai pirkimo procese tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja valstybės narės;
- (27) nors gali būti sudarytas daugiau nei vienas dujų pirkimo konsorciumas, paklausai telkti per paslaugų teikėją veiksmingiausia būtų, laikantis Sąjungos konkurencijos teisės, sukurti vieną dujų pirkimo konsorciumą, vienijantį kuo daugiau įmonių. Be to, suvienijus jėgas viename dujų pirkimo konsorciame Sąjungos derybinė galia rinkoje turėtų padidėti ir leisti išsiderėti palankesnių sąlygų, kurių mažesnės Sąjungos įmonės arba nekoordinuotai veikiančios įmonės vargu ar galėtų tikėtis;

- (28) dujų pirkimo konsorciūmų steigimas ir įgyvendinimas pagal šį reglamentą turėtų vykti laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių, taikytinų atsižvelgiant į dabartines išskirtines rinkos aplinkybes. Komisija nurodė, kad yra pasirengusi padėti įmonėms sukurti tokį dujų pirkimo konsorciūmą ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 10 straipsnį priimti sprendimą dėl SESV 101 ir 102 straipsnių netaikomumo, jei bus įtrauktos atitinkamos apsaugos priemonės ir jų laikomasi. Be to, Komisija nurodė, kad yra pasirengusi pateikti neoficialių gairių, jei bet kurio kito konsorciūmo dalyvaujančioms įmonėms kiltų neaiškumų vertinant vieną ar daugiau jų bendro pirkimo susitarimo elementų pagal Sąjungos konkurencijos taisykles;
- (30) pagal proporcingumo principą paklausos telkimo ir bendro pirkimo priemonėmis neviršijama to, kas būtina jų tikslams pasiekti, nes jos bus įgyvendinamos savanoriškai, taikant tik ribotą išimtį privalomam dalyvavimui paklausos telkimo procese siekiant pripildyti dujų saugyklas, o privačios įmonės išliks dėl bendro pirkimo sudarytų dujų tiekimo sutarčių šalys;

(31) siekiant optimizuoti Sąjungos SGD terminalų SGD priėmimo pajėgumus ir saugyklų naudojimą, yra reikalingi patobulinti skaidrumo susitarimai ir organizuota rinka, sudaranti sąlygas antrinei prekybai dujų laikymo pajėgumais ir SGD įrenginių pajėgumais, panašūs į jau taikomus dujų transportavimui dujotiekiu. Tai ypač svarbu susiklosčius ekstremaliajai situacijai ir dujotiekiais iš Rusijos Federacijos tiekiamų dujų srautus pakeičiant SGD. Tokio poveikio nuostatos pateiktos Komisijos vandenilio ir dujų rinkos dekarbonizavimo priemonių rinkinyje⁶ pasiūlytame persvarstyti Dujų reglamente. Reaguojant į krizę būtina paankstinti tų nuostatų taikymą, kad naudotis SGD terminalais ir dujų saugyklomis būtų galima skaidriai (kaip reikalaujama) ir veiksmingiau. Kalbant apie visos Europos skaidrumo platformą, valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis esamomis Sąjungos SGD terminalų ir dujų saugyklų skaidrumo platformomis, kad būtų užtikrintas spartus šio reglamento įgyvendinimas. Kalbant apie antrinę užsakymo platformą, SGD terminalai ir saugyklų operatoriai turėtų galėti naudotis savo esamomis platformomis, papildę jas reikiamais elementais;

⁶ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (COM(2021) 803 final); pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (nauja redakcija) (COM(2021) 804 final).

- (32) pagal dabartines perkrovos valdymo taisyklės ilgalaikiams dujų transportavimo pajėgumų užsakymams taikomos procedūros pagal principą „naudokis arba prarask“. Tačiau tos procedūros yra lėtos, nes poveikis jų pajuntamas ne anksčiau kaip praėjus šešiams mėnesiams, ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms tenka vykdyti sudėtingas administracines procedūras. Todėl tos taisyklės turėtų būti patobulintos ir supaprastintos, kad dujų sistemos operatoriams būtų suteikta priemonių greitai reaguoti į dujų srautų pokyčius ir galimą perkrovą. Konkrečiai, dėl naujųjų taisyklių galėtų paspartėti prekyba nepanaudotais ilgalaikiais pajėgumais, kurie kitu atveju liktų neišnaudoti, ir taip padidintas dujotiekių naudojimo veiksmingumas;
- (33) perdavimo sistemos operatoriai turėtų analizuoti turimą informaciją apie tai, kaip tinklo naudotojai naudoja perdavimo tinklą, ir nustatyti, ar nėra taip, kad sutartiniai garantuojamieji pajėgumai panaudojami nevisiškai. Toks nevisiškas panaudojimas turėtų būti apibrėžiamas kaip situacija, kai tinklo naudotojas yra panaudojęs arba pasiūlęs rinkoje vidutiniškai mažiau nei 80 % užsakytų garantuojamųjų pajėgumų per pastarąsias 30 dienų. Nevisiško panaudojimo atveju perdavimo sistemos operatorius turėtų turimą pajėgumą skelbti kito mėnesio aukcione ir galiausiai aukciono būdu jį parduoti. Kita vertus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę nuspręsti vietoj to taikyti prieš dieną pasiūlytų nuolatinių pajėgumų mechanizmą „naudokis arba prarask“. Tokiu atveju mechanizmas turėtų būti taikomas visiems sujungimo taškams, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra perpildyti, ar ne;

- (33a) įmonės, perkančios dujas arba siūlančios tiekti dujas į iš anksto nustatytas paskirties vietas vykdant bendrą pirkimą, turėtų užtikrinti transportavimo pajėgumus iš dujų pristatymo vietų į paskirties vietas. Taikytinos vidaus rinkos taisyklės, įskaitant Dujų tinklų kodeksus, taikomos norint padėti užtikrinti transportavimo pajėgumus. Nacionalinės reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai, SGD ir dujų saugyklų operatoriai, taip pat užsakymo platformos turėtų išnagrinėti galimybes, kaip pagerinti infrastruktūros naudojimą prieinamu būdu, išnagrinėdami galimybę kurti naujus transportavimo pajėgumų produktus, jungiančius ES vidaus sujungimo taškus, SGD įrenginius ir dujų saugyklas, kartu laikantis taikytinų vidaus rinkos taisyklių, visų pirma Komisijos reglamento (ES) 2017/459;
- (33b) nors dėl ypatingų krizės aplinkybių keičiasi Europos dujų tinklų srauto modeliai ir dėl to tam tikruose sujungimo taškuose Sąjungoje susidaro nepaprastai dideli perkrovos mokesčiai, tam tikro lankstumo būtų galima pasiekti palaikant dialogą su atitinkamomis paveiktų valstybių narių reguliavimo institucijomis pagal galiojančias taisykles, jei tikslinga, tarpininkaujant Komisijai;
- (34) Rusijos Federacijos invazija į Ukrainą lėmė didelius neaiškumus ir sutrikdymus Europos gamtinių dujų rinkose. Todėl pastaraisiais mėnesiais tose rinkose stebėtas su tiekimu susijęs netikrumas, o dėl to atsiradusių rinkos lūkesčių rezultatas – ypač didelės ir nepastovios gamtinių dujų kainos. Tai savo ruožtu darė papildomą spaudimą rinkos dalyviams ir pakenkė sklandžiam Sąjungos energijos rinkų veikimui;

- (35) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES⁷ nustatytos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą prekybos vietų, kuriose taip pat prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą. Ta direktyva valstybės narės įpareigojamos reikalauti, kad reguliuojamoje rinkoje būtų įdiegti mechanizmai, užtikrinantys teisingą ir tvarkingą finansų rinkų veikimą. Tačiau tokiais mechanizmais nenumatyta riboti einamosios paros kainų raidos, todėl jais nepavyko užkirsti kelio išskirtinio kainų nepastovumo atvejams, stebėtiems dujų ir elektros energijos išvestinių finansinių priemonių rinkose;
- (36) atsižvelgiant į sunkumus, kurių rinkos dalyviai patiria prekybos vietose, kuriose prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, ir poreikį skubiai užtikrinti, kad su energija susijusių išvestinių finansinių priemonių rinkos toliau atliktų savo funkciją, t. y. tenkintų realiosios ekonomikos apsidraudimo poreikius, tikslinga prekybos vietas, kuriose prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, įpareigoti nustatyti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmus, kuriais būtų veiksmingiau pažaboti pernelyg dideli kainų pasikeitimai. Siekiant užtikrinti, kad mechanizmas būtų taikomas svarbiausioms sutartims, einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas turėtų būti taikomas su energija susijusioms išvestinėms finansinėms priemonėms, kurių išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;

⁷ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

- (37) prekybos vietos, siūlančios su energija susijusių biržos prekių išvestines finansines priemones, dažnai prekyboje dalyvauti leidžia įvairioms energetikos įmonėms iš visų valstybių narių. Tokios energetikos įmonės, užtikrindamos svarbiausią dujų ir elektros tiekimą visoje Sąjungoje, smarkiai priklauso nuo tokiose prekybos vietose parduodamų išvestinių finansinių priemonių. Todėl su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekybos vietose stebimi pernelyg dideli kainų pasikeitimai daro poveikį visos Sąjungos energetikos įmonių veiklai ir galiausiai taip pat neigiamai paveikia galutinius vartotojus. Taigi, vadovaujantis valstybių narių solidarumo principu, reikėtų pradėti koordinuoti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą, siekiant užtikrinti galimybę operatoriams, kurie yra svarbiausi energijos tiekimo saugumui visose valstybėse narėse užtikrinti, pasinaudoti apsaugos nuo didelių kainų pasikeitimų, kurie kenkia tolesniam jų veiklos vykdymui ir taip pat neigiamai veikia galutinius vartotojus, priemonėmis;
- (38) einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu turėtų būti užtikrinta, kad būtų užkirstas kelias pernelyg dideliems kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Mechanizmas turėtų būti grindžiamas reguliariais intervalais stebima rinkos kaina. Kadangi su energija susijusių išvestinių finansinių priemonių rinkoms būdinga didelė priemonių įvairovė, o su tokiomis priemonėmis siejamos prekybos vietos yra specifinės, einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmai turėtų būti pritaikyti prie tų priemonių ir rinkų ypatumų. Todėl kainų ribas prekybos vietos turėtų nustatyti atsižvelgdamos į kiekvienos atitinkamos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tokios išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainų nepastovumo profilį;
- (38a) nustatydamą pradinę kainą tam, kad būtų galima nustatyti pirmąją referencinę kainą tam tikrą prekybos dieną, prekybos vieta turėtų taikyti metodiką, kurią ji paprastai taiko, kad nustatytų kainą, kuria prekybos dienos pradžioje pirmą kartą parduodama konkreiti su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė. Nustatydamą pradinę kainą po bet kokio prekybos nutraukimo, kuris gali įvykti prekybos dieną, prekybos vieta turėtų taikyti metodiką, kuri, jos nuomone, yra tinkamiausia tam, kad būtų užtikrintas tvarkingos prekybos atnaujinimas;

- (39) prekybos vietos turėtų galėti įgyvendinti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą jį integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą;
- (40) siekdamas užtikrinti skaidrumą, susijusį su jų diegiamu einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu, prekybos vietos bet kokių šio mechanizmo modifikacijų atveju turėtų nepagrįstai nedelsdamos viešai paskelbti bendrųjų savybių aprašą. Tačiau, siekiant užtikrinti sąžiningą ir tvarkingą prekybą, prekybos vietų įpareigoti skelbti visų diegiamo mechanizmo techninių parametrų nereikėtų;
- (41) kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) surinktos informacijos apie tai, kaip su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekybos vietos Sąjungoje įgyvendina kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnę pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija turėtų turėti galimybę nustatyti vienodas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo sąlygas, pavyzdžiui, kainų ribų atnaujinimo periodiškumą arba priemones, kurių reikia imtis, jei prekiaujant tų kainų ribų nesilaikoma. Komisija turėtų galėti atsižvelgti į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tokios išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo pobūdį ir jos kainų svyravimo profilį;

- (42) siekiant prekybos vietoms suteikti pakankamai laiko patikimai įgyvendinti šiame reglamente nustatytą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietoms turėtų būti leidžiama einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą įdiegti iki 2023 m. sausio 31 d. Siekiant užtikrinti, kad prekybos vietos būtų pajėgios skubiai reaguoti į pernelyg didelius kainų pasikeitimus dar prieš įdiegdamos tą mechanizmą, jos turėtų nustatyti laikiną mechanizmą, kuriuo būtų galima iš esmės pasiekti tą patį tikslą kaip einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu;
- (43) šia priemone prekybos vietoms nustatomos pareigos ir apribojimai neviršija to, kas būtina siekiant sudaryti sąlygas energetikos įmonėms toliau dalyvauti dujų ir elektros rinkose ir patenkinti savo apsidraudimo poreikius, kartu padedant užtikrinti energijos tiekimo galutiniams vartotojams saugumą;
- (44) kad būtų užtikrintas veiksmingas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo taikymas, kompetentingos institucijos turėtų prižiūrėti, kaip prekybos vietos jį įgyvendina, ir reguliariai teikti tokio įgyvendinimo ataskaitas ESMA. Kad būtų užtikrintas nuoseklus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimas, kompetentingos institucijos taip pat turėtų užtikrinti, kad nevienodas prekybos vietų mechanizmo įgyvendinimas būtų tinkamai pagrįstas;
- (45) siekiant spręsti galimą nevienodo einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo taikymo įvairiose valstybėse narėse problemą, remdamasi kompetentingų institucijų pateiktomis ataskaitomis ESMA turėtų koordinuoti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus ir dokumentuoti visus pastebėtus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo skirtumus įvairių Sąjungos jurisdikcijų prekybos vietose;

- (46) dėl beprecedenčio gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos Federacijos sumažinimo ir nuolatinio tolesnių staigių tiekimo sutrikdymų pavojaus, Sąjungai kyla poreikis skubiai diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius. Tačiau Europoje SGD rinka dar tik formuojasi, todėl sudėtinga vertinti kainų, vyraujančių šioje rinkoje, tikslumą. Siekdama gauti tikslų, objektyvų ir patikimą Sąjungai pristatomų SGD kainos įvertį, Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER) turėtų rinkti visus SGD rinkos duomenis, reikalingus SGD paros kainos įverčiui nustatyti;
- (47) šis kainos įvertis turėtų būti grindžiamas visais sandoriais, susijusiais su Sąjungai pristatomomis SGD. ACER turėtų būti suteikti įgaliojimai rinkti šiuos rinkos duomenis iš visų dalyvių, dalyvaujančių pristatant SGD į Sąjungą. Visi tokie dalyviai turėtų būti įpareigoti teikti visus savo SGD rinkos duomenis ACER kuo tikresniu laiku, kiek tik technologiškai įmanoma, sudarę sandorį, arba pateikę pirkimo ar pardavimo pavedimą dėl sandorio. Apskaičiuojant ACER kainos įvertį turėtų būti naudojamas pats išsamiausias duomenų rinkinys, apimantis sandorių kainas ir – nuo 2023 m. kovo 31 d. – Sąjungai pristatomų SGD pirkimo ir pardavimo pavedimų kainas. Šis kasdien skelbiamas objektyvus kainos įvertis ir jo skirtumas, palyginti su kitomis referencinėmis kainoms rinkoje, t. y. lyginamasis SGD indeksas, sudaro sąlygas rinkos dalyviams pradėti jį savanoriškai naudoti kaip referencinę kainą jų sutartyse ir sandoriuose. SGD kainos įvertis ir lyginamasis SGD indeksas, kai bus nustatyti, taip pat galėtų tapti referencine norma išvestinių finansinių priemonių sutartims, skirtoms apsidrausti nuo SGD kainos arba SGD kainos ir kitų dujų kainų skirtumo pokyčių rizikos. Dėl skubaus priemonės pobūdžio pirmą kartą SGD kainos įvertis turėtų būti skelbiamas ne vėliau kaip praėjus dviem savaitėms po šio reglamento įsigaliojimo;

- (48) siekiant sukurti visapusišką ir išsamų visų Sąjungai pristatomų SGD duomenų rinkinį, dabartinių įgaliojimų, kurie suteikti ACER Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1227/2011⁸ ir Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1348/2014, kuriuo įgyvendinamos Reglamento (ES) Nr. 1227/2011⁹ 8 straipsnio 2 ir 6 dalys (kartu toliau – REMIT), nepakanka. Tačiau Sąjungai yra būtinas toks visapusiškas ir išsamus duomenų rinkinys paros kainos įverčiui nustatyti, kad ji galėtų vadovaudamasi solidarumo principu valdyti tarptautiniu mastu importuojamų SGD viešųjų pirkimų politiką, visų pirma vykstančios krizės sąlygomis. Be to, atitinkami SGD sutarčių duomenys ir informacija yra reikalingi užtikrinant kainų pokyčių stebėseną ir vykdant duomenų kokybės kontrolę ir kokybės užtikrinimą. Ši *ad hoc* priemonė turėtų padėti ACER rinkti visus rinkos duomenis, kurių reikia išsamiam ir reprezentatyviam į Sąjungą pristatomų SGD kainos įverčiui apskaičiuoti;
- (49) nors SGD paros kainos įverčio ir lyginamojo SGD indekso nuolatinis apskaičiavimas turėtų būti vėliau įtrauktas į REMIT teisinės sistemos išsamesnę peržiūrą, dėl tebesitęsiančios krizės būtina jau dabar laikinai, kol tokia peržiūrėta REMIT teisinė sistema galės būti patvirtinta pagal įprastą teisėkūros procedūrą, imtis skubių veiksmų reaguojant į šiuo metu susiklosčiusią situaciją, kai kyla didelių sunkumų dėl tiekimo ir į Sąjungą pristatomų SGD kainodaros;
- (50) siekiant nedelsiant padidinti kainų skaidrumą ir planavimo saugumą SGD importo rinkoje, reikėtų nurodyti, kad atitinkamas duomenų rinkinys turėtų apimti tiek informaciją apie įvykdytų SGD sandorių kainą ir kiekį, pirkimo ir pardavimo pavedimų, susijusių su į Sąjungą pristatomomis SGD, kainas ir kiekius, tiek ilgalaikių sutarčių kainos formules, pagal kurias apskaičiuojama kaina, jei aktualu;

⁸ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1).

⁹ 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014 dėl duomenų teikimo, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo 8 straipsnio 2 ir 6 dalys (OL L 363, 2014 12 18, p. 121).

- (51) visi rinkos dalyviai, kuriems taikoma pareiga teikti informaciją, turėtų būti apibrėžti kaip subjektai, dalyvaujantys perkant arba parduodant SGD krovinius, skirtus pristatyti į Sąjungą. Tiems SGD rinkos dalyviams turėtų būti taikomos pareigos ir draudimai, taikomi rinkos dalyviams pagal REMIT;
- (52) bendradarbiaudama su Komisija ACER turėtų turėti plačius įgaliojimus nustatyti surinktų rinkos duomenų kokybę ir turinį, kad galėtų apskaičiuoti į Sąjungą pristatomų SGD paros kainos įvertį. Be to, jai turėtų būti leista veikti iš esmės savo nuožiūra renkantis pageidaujama duomenų perdavimo protokolą. Kad galėtų užtikrinti kuo aukštesnę teiktinų rinkos duomenų kokybę, ACER turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti visus jai teiktinų rinkos duomenų parametrus. Tokie parametrai, turėtų apimti (tačiau tuo neapsiribojant) teikiamų kainos ir kiekio duomenų referencinius vienetus, sandorių arba prieš sandorius pateiktų pirkimo ir pardavimo pavedimų išankstinius terminus ir naudotinus reikalaujamų duomenų perdavimo ACER protokolus;
- (53) be to, ACER turėtų nustatyti metodiką, kurią ji taikys SGD paros kainos įverčiui ir lyginamajam SGD indeksui apskaičiuoti, ir šios metodikos reguliarios peržiūros procesą;
- (54) pagal šį reglamentą skelbiamas kainos įvertis valstybėms narėms ir kitiems rinkos dalyviams turėtų suteikti daugiau skaidrumo dėl vyraujančios į Europą importuojamų SGD kainos. Didesnis kainų skaidrumas savo ruožtu turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms ir privatiems subjektams, kurių buveinė yra Sąjungoje, veikti turint daugiau informacijos ir labiau koordinuotai jiems perkant SGD pasaulinėse rinkose ir visų pirma naudojantis paslaugų teikėjo paslaugomis. Labiau koordinuojamas SGD pirkimas turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms nesivaržyti tarpusavyje siūlant didesnę kainą ir nesiūlyti kainų, neatitinkančių vyraujančios rinkos kainos. Todėl pagal šį reglamentą skelbiami kainos įverčiai ir lyginamieji indeksai yra labai svarbūs stiprinant valstybių narių solidarumą įsigyjant ribotus SGD kiekius;

- (55) rinkos dalyviams nustatyta pareiga teikti ACER informaciją apie SGD sandorius yra būtina ir proporcinga siekiant tikslo sudaryti ACER sąlygas apskaičiuoti lyginamąjį SGD indeksą, visų pirma todėl, kad tai dera su dabartinėmis rinkos dalyvių pareigomis pagal REMIT, o ACER išlaikys neskelbtinos verslo informacijos konfidencialumą;
- (55a) be sistemos išjungiklio ir lyginamojo SGD indekso, galima taikyti ir kitas intervencines priemones, įskaitant laikiną dinamišką kainų intervalą, kaip prašoma 2022 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose, atsižvelgiant į šias apsaugos priemones: tai turėtų būti taikoma bendrovės „Gasunie Transport Services B.V.“ valdomame virtualiajame prekybos taške „Title Transfer Facility“ (TTF) sudaromiems gamtinių dujų sandoriams; kiti Sąjungos prekybos dujomis centrai su koreguojama TTF momentine kaina gali būti susiejami dinamišku kainų intervalu; neturėtų būti daroma poveikio nebiržinei prekybai dujomis, neturėtų būti keliami grėsmė Sąjungos dujų tiekimo saugumui, turėtų būti atsižvelgiama į pažangą, padarytą įgyvendinant dujų taupymo tikslą, nedidindamas bendras dujų suvartojimas, suformuluota taip, kad nebūtų užkertamas kelias rinka grindžiamiems dujų srautams ES viduje, nebūtų daromas poveikis energetikos išvestinių finansinių priemonių rinkų stabilumui ir tvarkingam veikimui ir būtų atsižvelgiama į dujų rinkos kainas įvairiose organizuotose rinkose visoje Sąjungoje;
- (59) Reglamentu (ES) 2017/1938 jau numatyta galimybė valstybėms narėms ekstremaliosios situacijos atveju pirmenybę teikti dujų tiekimui tam tikroms ypatingos svarbos dujomis kūrenamoms elektrinėms, nes jos yra svarbios užtikrinant elektros energijos tiekimo saugumą ir išvengiant elektros tinklų disbalanso. Ypatingos svarbos dujomis kūrenamos elektrinės ir su jomis susiję dujų kiekiai gali daryti didelį poveikį dujų kiekiams, kuriuos galima panaudoti solidarumo tikslais susiklosčius ekstremaliajai situacijai. Tomis sąlygomis valstybės narės turėtų, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1, 3 ir 8 dalių, laikinai turėti galimybę prašyti taikyti ekstremaliosios situacijos solidarumo priemones taip pat ir tuo atveju, kai nebeįstengia užsitikrinti tų kritinių dujų kiekių, reikalingų elektros energijos gamybai tęsti ypatingos svarbos dujomis kūrenamose elektrinėse. Dėl tos pačios priežasties kitai valstybei narei iš solidarumo tiekiančios valstybės narės taip pat turėtų turėti teisę užsitikrinti, kad dėl to nekiltų pavojus tiekimui jų solidariai saugomiems vartotojams arba kitoms pagrindinėms paslaugoms, pavyzdžiui, centralizuotam šilumos tiekimui, ir jų pačių ypatingos svarbos dujomis kūrenamų elektrinių eksploatavimui;

(60) Siekiant išvengti nereikalingų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio prašymų tiekti iš solidarumo arba nepagrįstų tiekimo iš solidarumo valstybei narei, kuriai to reikia, apribojimų, turėtų būti nustatyta kritinio dujų kiekio, reikalingo kiekvienos valstybės narės elektros tiekimo saugumui užtikrinti, didžiausia riba. Kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti ir tokios ribos nustatomi remiantis Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) žiemos prognozėje taikyta metodika. ENTSO-E apskaičiuoti kritiniai dujų kiekiai atspindi dujų kiekius, kurie yra absoliučiai būtini elektros pakankamumui visos Europos mastu užtikrinti naudojant visus rinkos išteklius, visada laikant, kad dujoms teikiamas mažiausias prioritetas. ENTSO-E metodika yra grindžiama didele blogiausių klimato ir priverstinio atjungimo scenarijų imtimi. Tai, kad ENTSO-E metodikoje neatsižvelgiama į bendrą šilumos ir elektros energijos kiekį, netrukdo valstybėms narėms saugomų vartotojų centralizuoto šilumos tiekimo įrenginius laikyti saugomais pagal Reglamente (ES) 2017/1938 pateiktą apibrėžtį. Valstybėms narėms, kurių elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kurios neturi didelių laikymo pajėgumų, kritiniai dujų kiekiai turėtų būti atitinkamai pritaikyti. Kritinis dujų kiekis gali būti mažesnis už ankstesnę elektros energijos gamybai suvartotų dujų kiekį, nes elektros energijos pakankamumą galima užtikrinti kitomis priemonėmis, be kita ko, užtikrinant tiekimą tarp valstybių narių;

- (60a) tačiau negalima atmesti galimybės, kad faktiniai mažiausi dujų kiekiai, reikalingi tiekimo iš solidarumo prašančiai valstybei narei arba iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei, gali būti didesni už ENTSO-E sumodeliuotas vertes, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės. Tokiais atvejais prašanti tiekti iš solidarumo arba tiekianti iš solidarumo valstybė narė turėtų galėti viršyti šiame reglamente nustatytas didžiausias vertes, jei ji gali pagrįsti, kad tai yra būtina norint išvengti elektros energijos sektoriaus krizės, pavyzdžiui, tais atvejais, kai reikia pasitelkti dažnio atkūrimo rezervus ir alternatyvius degalus, arba išimtiniais atvejais, į kuriuos nebuvo atsižvelgta ENTSO-E žiemos prognozėje, visų pirma atsižvelgiant į hidrologinius lygius ar netikėtus pokyčius. Kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti iš esmės apima visas dujas, kurių reikia stabiliam elektros tiekimui užtikrinti, taigi, ir elektros energiją, reikalingą dujoms gaminti ir transportuoti, taip pat esminius ypatingos svarbos infrastruktūros ir įrenginių, kurie yra itin svarbūs karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnybų veikimui, sektorius;
- (61) taikyti rinkos operatoriams apribojimus į solidarumo apsaugos priemonę įtraukiant ir kritinius dujų kiekius yra būtina siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą atvejais, kai dujų tiekimas yra sumažėjęs, o paklausa žiemos sezonu padidėjusi. Jie yra grindžiami esamomis priemonėmis, nustatytomis atitinkamai reglamentuose (ES) 2022/1369 ir (ES) 2017/1938, siekiant dar labiau padidinti tų priemonių veiksmingumą dabartinėmis aplinkybėmis;
- (61a) šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių laisvei atsižvelgti į galimą ilgalaikę žalą pramonės įrenginiams, kai pirmenybė teikiama paklausai, kuri turėtų būti sumažinta arba apribota, kad būtų galima tiekti iš solidarumo kitai valstybei narei;

- (62) tam tikri vartotojai, įskaitant namų ūkius ir pagrindinių socialinių paslaugų teikėjus, yra ypač jautrūs neigiamiems dujų tiekimo sutrikimų padariniams. Todėl Reglamentu (ES) 2017/1938 sukurtas valstybių narių solidarumo mechanizmas, skirtas sunkios ekstremaliosios situacijos padariniams Sąjungoje sušvelninti ir užtikrinti, kad dujos galėtų būti tiekiamos solidariai saugomiems vartotojams. Vis dėlto tam tikrais atvejais ir saugomų vartotojų dujų naudojimas galėtų būti laikomas nebūtinu; tokio dujų naudojimo akivaizdžiai nebūtinoms reikmėms sumažinimas nepakenktų Reglamente (ES) 2017/1938 nustatytiems tikslams, juo labiau kad dujų, kurių taip trūksta, suvartojimas nebūtinoms reikmėms galėtų labai pakenkti kitiems privatiems ar komerciniams sektoriams. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę sutaupyti dujų ir konkrečiomis aplinkybėmis sumažindamos saugomų vartotojų nebūtiną vartojimą, kai toks sumažinimas yra fiziškai įmanomas nepakenkiant būtinosioms reikmėms. Tačiau visos valstybių narių taikomos mažinimo priemonės turėtų būti orientuotos tik į nebūtiną vartojimą ir jokių būdu nemažinti pagrindinio saugomų vartotojų vartojimo ir neriboti jų galimybės tinkamai šildyti namus;
- (63) valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų galėti savo nuožiūra nustatyti taikytinas mažinimo priemones ir nebūtinu vartojimu laikytiną veiklą, kaip antai šildymą lauke, gyventojų baseinų ir kitų papildomų patalpų šildymą. Turėdamos galimybę riboti nebūtiną vartojimą, valstybės narės turėtų galėti stiprinti apsaugos priemones ir užtikrinti, kad dujos būtų tiekiamos kitiems svarbiausiems sektoriams, paslaugų teikėjams ir pramonės šakoms, kad šie galėtų tęsti savo veiklą krizės sąlygomis;

- (64) visos priemonės saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui mažinti turėtų būti būtinos ir proporcingos, visų pirma jas taikant atvejais, kai paskelbiama krizė pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba paskelbiamas Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Nepaisant nebūtino vartojimo mažinimo priemonių taikymo, saugomi vartotojai ir toliau turėtų būti saugomi nuo atjungimo. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokiomis priemonėmis nebūtų mažinama pažeidžiamų vartotojų, kurių dabartinis vartojimas turėtų būti laikomas būtinu, apsauga, nedarant poveikio tiekimo sutrikimui dėl techninių priežasčių;
- (64a) valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar daryti skirtumą tarp saugomų vartotojų būtino vartojimo ir nebūtino vartojimo, ir koku būdu tai padaryti. Neturėtų būti reikalaujama, kad solidarumo priemonių prašanti valstybė narė, kuri nusprendžia nedaryti tokio skirtumo, įrodytų, kad nebūtinus vartojimas galėtų būti sumažintas prieš pateikiant prašymą tiekti iš solidarumo. Neturėtų būti reikalaujama, kad iš solidarumo tiekianti valstybė narė darytų skirtumą tarp pagrindinių ir nepagrindinių vartotojų, kad nustatytų dujų kiekį, galimą skirti solidarumo priemonėms;

(65) ekstremaliosios situacijos atveju valstybės narės ir Sąjunga turėtų užtikrinti dujų srautus vidaus rinkoje. Tai reiškia, kad nacionalinio lygmens priemonės neturėtų kelti tiekimo saugumo problemų kitoje valstybėje narėje, o galimybė naudotis tarpvalstybine infrastruktūra turėtų visada išlikti saugi ir techniškai įmanoma. Pagal dabartinę teisinę sistemą nenumatyta proceso, kuriuo būtų galima veiksmingai spręsti dviejų valstybių narių konfliktus dėl priemonių, darančių neigiamą poveikį tarpvalstybiniam srautui. Kadangi Sąjungos dujų ir elektros tinklai yra tarpusavyje susiję, tai galėtų ne tik kelti didelių tiekimo saugumo problemų, bet ir susilpninti Sąjungos vienybę trečiųjų valstybių atžvilgiu.

Nukrypstant nuo Reglamento 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai per pagrįstą laikotarpį įvertinti taikomas nacionalines priemones ir prireikus atlikti arbitro funkciją. Tuo tikslu Komisija turėtų galėti paprašyti tas priemones pakeisti, jei nustatytų, kad kyla grėsmių kitų valstybių narių arba Sąjungos dujų tiekimo saugumui.

Atsižvelgiant į išskirtinį dabartinės energetikos krizės pobūdį, Komisijos sprendimas turėtų būti įgyvendintas be jokio delsimo, galinčio trikdyti Sąjungos dujų tiekimą. Taigi, siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą, šio reglamento taikymo laikotarpiu suderinimo procedūros turėtų būti laikinai sustabdytos;

(66) energetinio solidarumo principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas¹⁰ ir yra taikomas visoms, o ne vien kaimyninėms valstybėms narėms. Be to, efektyvus esamos infrastruktūros, įskaitant tarpvalstybinius perdavimo pajėgumus ir SGD įrenginius, naudojimas yra svarbus veiksnys siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą vadovaujantis solidarumo principu. Susiklosčius padėčiai, kai dujų tiekimas sutrinka nacionaliniu, regioniniu ar Sąjungos lygmeniu ir svarbu nuo dujotiekiais tiekiamų dujų pereiti prie SGD, valstybės narės, kuriose kilo didelė krizė, turėtų turėti galimybę naudotis dujomis, tiekiamomis ne tik iš kaimyninių dujotiekių, bet ir iš atsargų šalyse, kurios disponuoja SGD įrenginiu. Kai kurios valstybės narės turėtų galėti tiekti iš solidarumo kitoms valstybėms narėms, net jeigu jos nėra tiesiogiai ar per trečiąją valstybę ar kitas valstybes nars sujungtos dujotiekiu, su sąlyga, kad prašančioji valstybė narė yra išnaudojusi visas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytas rinkos priemones, įskaitant SGD pirkimą pasaulinėje rinkoje. Todėl tikslinga pareigą tiekti iš solidarumo taikyti ir nesujungtoms valstybėms narėms, turinčioms SGD įrenginių, atsižvelgiant į dujotiekiu tiekiamų dujų ir SGD rinkų ir infrastruktūros skirtumus, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas, nustatant pareigas operatoriams, ir į tai, kad nėra nustatyti vykdymo užtikrinimo įgaliojimai SGD turto, pavyzdžiui, SGD laivų-saugyklų, atžvilgiu ir numatant galimybes gamtines dujas pakeisti SGD, jei iš solidarumo tiekiančios valstybės narės teritorijoje jokių dujų skystinimo renginių nėra;

¹⁰ 2021 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (66a) SGD įrenginius turinti valstybė narė, iš solidarumo tiekianti kitai valstybei narei, neturėtų būti laikoma atsakinga už kliūtis ar kitas galimas problemas, kurios gali kilti už jos teritorijos ribų arba dėl to, kad nėra nustatyti vykdymo užtikrinimo įgaliojimai SGD laivų-saugyklų ir laivų, nuosavybės teise priklausančių trečiosios valstybės operatoriui, atžvilgiu, daryti poveikį faktiniam dujų srautui ir galiausiai neleisti reikiamam dujų kiekiui pasiekti valstybę narę, prašančią tiekti iš solidarumo. Tais atvejais, kai iš solidarumo teikiančioje valstybėje narėje vykdymo užtikrinimo įgaliojimai nėra nustatyti, ji neturėtų būti laikoma atsakinga už tai, kad SGD krovinyms nėra pakeičiamas į gamtines dujas;
- (67) įgyvendinant energetinio solidarumo principą, Reglamentu (ES) 2017/1938 nustatytas solidarumo mechanizmas, skirtas valstybių narių bendradarbiavimui ir tarpusavio pasitikėjimui stiprinti didelės krizės atveju. Siekdamas palengvinti solidarumo mechanizmo įgyvendinimą, valstybės narės, sudarydamos dvišalius susitarimus, privalo susitarti dėl tam tikrų techninių, teisinių ir finansinių aspektų pagal to paties reglamento 13 straipsnio 10 dalį;

(68) nepaisant teisinės pareigos ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d. sudaryti dvišalius solidarumo susitarimus, galutinai parengti vos keli tokie susitarimai, tad kyla rizika teisinės pareigos teikti solidarią paramą ekstremaliosios situacijos atveju įgyvendinimui. 2020 m. gruodžio mėn. Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos pateiktas pirmas solidarumo susitarimo šablono modelis¹¹. Tačiau kadangi šis šablonas buvo parengtas prieš Rusijos Federacijos invaziją į Ukrainą, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, kai ypač trūksta dujų, sparčiai kyla jų kainos ir būtina skubiai, jau ateinančiais žiemai, nustatyti laikinas standartines taisykles, yra tikslinga sukurti laikiną standartinių taisyklių sistemą, pagal kurią, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 ir 2 dalių, būtų teikiamos privalomos solidarumo priemonės, kurios būtų veiksmingos ir sparčiai įgyvendinamos, nepriklausytų nuo ilgų dvišalių derybų ir būtų pritaikytos prie dabartinės pernelyg didelių kainų ir labai nepastovių dujų kainų situacijos. Aiškesnės standartinės taisyklės turėtų būti nustatytos visų pirma dėl išlaidų dujų tiekimui kompensavimo ir, vadovaujantis valstybių narių solidarumo principu, dėl galimų papildomų išlaidų, kurias tiekianti valstybė narė gali reikalauti padengti, apribojimo; Taisyklės dėl solidarumo priemonių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnį turėtų būti toliau taikomos, nebent būtų aiškiai nustatyta kitaip;

¹¹ Žr. Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos (nauja redakcija) (COM(2021) 804 final) 64 straipsnį.

- (69) iš esmės solidarumas turėtų būti užtikrinamas mainais į teisingą kompensaciją, mokamą prašančiosios valstybės narės arba jos įgaliotų subjektų. Kompensacija turėtų padengti dujų kainą, visas faktines arba potencialias laikymo išlaidas, tarpvalstybinį transportavimą ir susijusias išlaidas. Kompensacija turėtų būti teisinga ir tiekti iš solidarumo prašančioms, ir iš solidarumo tiekiančioms valstybėms narėms;
- (70) dabartinė krizė lemia kainų lygius ir reguliarius didelius kainų šuolius, gerokai viršijančius tai, kas priimant Tiekimo saugumo reglamentą buvo numatyta dėl galimos tiekimo krizės. Todėl nustatant kompensacijos iš solidarumo tiekiančioms valstybėms narėms dydį, reikėtų atsižvelgti į dujų rinkai būdingą einamosios paros kainų nepastovumą, kurį lėmė esama dujų krizė. Solidarumo pagrindu ir siekiant išvengti kainų nustatymo ekstremaliomis rinkos sąlygomis, būtų problemiška nustatant solidarumo priemonės standartinę kainą remtis svyruojančia einamosios paros rinkos kaina. Dujų kaina turėtų atspindėti dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, vidutinę kitos paros rinkos kainą iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje. Atsižvelgiant į tai, kompensacija vis tiek grindžiama rinkos kaina, kaip nustatyta 2018 m. vasario 2 d. Komisijos rekomendacijoje (ES) 2018/177. Vidutinė kitos paros rinkos kaina mažiau priklauso nuo nepastovumo ir labai aukštų momentinių kainų krizinėse situacijose, todėl iš principo sumažina ydingų paskatų tikimybę;

(71) kaip akcentuota 2018 m. vasario 2 d. Komisijos rekomendacijoje (ES) 2018/177, su pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostoliais susijusios išlaidos gali būti atlyginamos, tik jei jos dar neįtrauktos į dujų kainą, kurią turi mokėti tiekti iš solidarumo prašanti valstybė narė; tiekti iš solidarumo paprašiusi valstybė narė neturėtų tų pačių išlaidų atlyginti du kartus. Atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, kai dujų kainos pasiekia beprecedentį lygį, valstybė narė, kuriai tiekama iš solidarumo, neturėtų būti automatiškai įpareigota padengti visas kitas išlaidas, kaip antai nuostolius arba teismo išlaidas, kurias patiria tiekianti valstybė narė, išskyrus atvejus, kai pagal solidarumo susitarimą susitarta dėl kitokio sprendimo; Patirtis parodė, kad valstybės narės, kuriai tiekama iš solidarumo, pareiga prisiimti visą finansinę riziką už visas tiesiogines ir netiesiogines kompensavimo išlaidas, kurių gali atsirasti dėl solidarumo priemonių įgyvendinimo, yra pagrindinė solidarumo susitarimų sudarymo kliūtis. Todėl standartinėse solidarumo susitarimų taisyklėse turėtų būti sumažinta neribota atsakomybė, kad būtų galima kuo greičiau sudaryti likusius susitarimus, nes šie susitarimai yra Reglamento (ES) 2017/1938 kertinis akmuo, atspindintis Sąjungos energetinio solidarumo principą. Jeigu kompensacija už netiesiogines išlaidas neviršija 100 % dujų kainos, ji yra pagrįsta ir nepadengiama dujų kaina – šias išlaidas turėtų padengti gaunančioji valstybė narė. Tačiau, jei prašomos išlaidos viršija 100 % dujų kainos, Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis, turėtų nustatyti teisingą išlaidų kompensaciją ir todėl turėtų turėti galimybę patikrinti, ar išlaidų kompensacijos ribojimas yra tinkamas. Todėl Komisija turėtų turėti galimybę atskirais atvejais numatyti kitokią nei Reglamente (ES) 2017/1938 numatyta kompensacija, atsižvelgdama į konkrečias atvejo aplinkybes, įskaitant dujų taupymo ir dujų poreikio mažinimo priemones, ir į energetinio solidarumo principą. Atlikdama vertinimą Komisija turėtų deramai atsižvelgti į tai, kad būtų išvengta pernelyg didelių netiesioginių išlaidų, atsirandančių dėl dujų ribojimo vartotojams arba dujų vartotojų atjungimo;

- (71a) šio reglamento taisyklės, susijusios su kompensacijos už valstybių narių tarpusavio solidarumo priemones mokėjimu, nedaro poveikio nacionalinėje konstitucinėje teisėje nustatytiems žalos kompensavimo principams;
- (72) solidarumo susitarimų su kaimyninėmis valstybėmis narėmis sudarymas, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį, yra tinkamiausia priemonė siekiant įgyvendinti pareigą užtikrinti solidarumo priemones pagal to reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalis. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nukrypti nuo šiame reglamente nustatytų standartinių kompensavimo taisyklių, jei jos solidarumo susitarime susitaria dėl kitų taisyklių. Valstybės narės turėtų visa pirma išlaikyti galimybę dvišaliu pagrindu susitarti dėl papildomos kompensacijos, kuri padengtų kitas išlaidas, pavyzdžiui, visas išlaidas, atsirandančias dėl pareigos mokėti kompensaciją tiekiančioje valstybėje narėje, be kita ko, padengti pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostolius. Dvišaliuose solidarumo susitarimuose galima nustatyti, kad tokios išlaidos įtraukiamos į kompensaciją, jei nacionalinėje teisinėje sistemoje numatyta pareiga apmokėti ne tik dujų kainą, bet ir pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostolius, įskaitant kompensaciją už ekonominius nuostolius;
- (73) standartinį solidarumo mechanizmą, kaip kraštutinę priemonę, prašančioji valstybė narė turėtų aktyvuoti tik tada, kai rinkos siūlomas dujų kiekis, įskaitant SGD kiekį ir nesaugomų vartotojų savanoriškai pasiūlytą kiekį, yra nepakankamas solidariai saugomų vartotojų poreikiui patenkinti. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1938 reikalaujama, kad valstybės narės būtų išnaudojusios visas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose numatytas priemones, įskaitant priverstinį dujų tiekimo ribojimą, kai dujos tiekiamos tik solidariai saugomiems vartotojams;

- (74) dėl solidarumo mechanizmo neatidėliotinumą ir galimo aktyvinimo pasekmių visos dalyvaujančios valstybės narės, Komisija ir kompetentingi krizės valdytojai, paskirti valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 10 straipsnio 1 dalies g punktą, turėtų glaudžiai bendradarbiauti. Todėl prašymas turėtų būti laiku perduotas visoms šalims ir apimti minimalų elementų rinkinį, leidžiantį tiekiančiai valstybei narei nedelsiant atsakyti. Tiekiančios valstybės narės atsakyme turėtų būti pateikta informacijos apie dujų kiekį, kurį ji gali pateikti prašančiajai valstybei narei, įskaitant tuos kiekius, kurie galėtų būti atlaisvinti pritaikius ne rinkos priemones. Valstybės narės gali susitarti dėl papildomų techninių ir koordinavimo susitarimų, palengvinančių galimybę laiku atsakyti į prašymą tiekti iš solidarumo. Tiekdamos iš solidarumo, valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti operacinį tinklo saugumą ir patikimumą;
- (75) prašančioji valstybė narė turėtų galėti gauti iš solidarumo tiekiamų dujų iš kelių valstybių narių. Standartinis solidarumo mechanizmas turėtų būti naudojamas tik tuo atveju, kai tiekianti valstybė narė nėra sudariusi dvišalio susitarimo su prašančiaja valstybe nare. Jei prašanti ir tiekianti valstybės narės yra sudariusios dvišalį susitarimą, jam turėtų būti teikiama pirmenybė ir jis turėtų būti toms šalims taikomas;

- (76) Komisija turėtų galėti stebėti standartinio solidarumo mechanizmo taikymą ir, jeigu tai laikoma reikalinga, turėtų galėti derinti solidarumo prašymus. Tuo tikslu Komisija turėtų numatyti interaktyvią platformą, kuri veiktų kaip šablonas ir sudarytų sąlygas nuolat realiuoju laiku teikti solidarumo prašymus ir juos susieti su atitinkamais turimais dujų kiekiais;
- (76a) valstybės narės ir Energijos bendrijos susitariančiosios šalys taip pat gali sudaryti savanoriškus susitarimus dėl solidarumo priemonių taikymo;
- (77) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (78) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti ir yra būtinas Sąjungos lygmens bendradarbiavimas, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal pirmiau minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS. DALYKAS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos laikinos taisyklės ir priemonės, t. y. dėl:

- tarnybos, sudarančios sąlygas Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms bendrai telkti paklausą ir pirkti dujas, sukūrimo skubos tvarka,
- SGD ir dujų saugyklų antrinių pajėgumų užsakymo ir skaidrumo platformų,
- dujų perdavimo tinklų perkrovos valdymo ir
- ekstremaliosios dujų situacijos atveju – dėl dujų teisingo paskirstymo tarp valstybių, dujų užtikrinimo patiemis svarbiausiems vartotojams ir tarpvalstybinių solidarumo priemonių teikimo užtikrinimo.

Be to, juo nustatomi laikini mechanizmai, skirti piliečiams ir ekonomikai apsaugoti nuo ypač aukštų kainų, taikant *ad hoc* lyginamąjį SGD indeksą, kurį turi parengti ACER, laikiną einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą dėl ekstremalių kainų pasikeitimų, ir sistemą siekiant parengti dujų biržoms skirtą rinkos koregavimo mechanizmą.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) gamtinių dujų įmonė – fizinis ar juridinis asmuo, kuris atlieka bent vieną iš šių funkcijų – gamtinių dujų, įskaitant SGD, gavybą, perdavimą, skirstymą, tiekimą, pirkimą ar laikymą – ir kuris yra atsakingas už su šiomis funkcijomis susijusias komercines, technines arba techninės priežiūros užduotis, tačiau kuris nėra galutinis vartotojas;
- 1) SGD įrenginys – terminalas gamtinėms dujoms suskystinti arba SGD importuoti, priimti ir pakartotinai dujinti, taip pat papildomų paslaugų ir laikinojo laikymo įrenginiai, kurių reikia, kad būtų galima vykdyti pakartotinio dujinimo procesą ir vėliau įleisti dujas į perdavimo sistemą, išskyrus dujoms laikyti skirtas SGD terminalų dalis;
- 2) dujų saugykla – gamtinių dujų įmonei nuosavybės teise priklausantis arba jos eksploatuojamas įrenginys gamtinėms dujoms laikyti, įskaitant gamtinėms dujoms laikyti skirtą SGD įrenginių dalį, išskyrus tą dalį, kuri naudojama gavybos operacijoms vykdyti, ir įrenginius, skirtus vien tik perdavimo sistemos operatoriams jų funkcijoms atlikti;
- 3) paslaugų teikėjas – Sąjungoje įsisteigusi įmonė, su kuria Komisija pagal Reglamentu (ES) 2018/1046 nustatytą pirkimų procedūrą yra sudariusi sutartį dėl bendro pirkimo organizavimo ir 7 straipsnyje išvardytų užduočių vykdymo;

- 4) IT priemonė – IT priemonė, kurią naudodama įmonė, su kuria Komisija yra sudariusi sutartį, veikia kaip paslaugų teikėjas, telkiantis gamtinių dujų įmonių bei dujas vartojančių įmonių paklausą ir ieškantis tą sutelktą paklausą tenkinančių gamtinių dujų tiekėjų arba gamintojų pasiūlymų;
- 5) ACER – Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, įsteigta Reglamentu (ES) 2019/942;
- 6) SGD prekyba – SGD pirkimo ar pardavimo pavedimai arba sandoriai:
 - a) kurių sąlygose nurodytas pristatymas Sąjungoje arba
 - b) pagal kuriuos vykdomas pristatymas Sąjungoje, arba
 - c) pagal kuriuos viena sandorio šalis pakartotinai dujina SGD terminale Sąjungoje;
- 7) SGD rinkos duomenys – SGD prekybos pavedimų ar sandorių įrašai kartu su atitinkama informacija, nurodyta 21 straipsnio 1 dalyje;
- 8) SGD rinkos dalyvis – SGD prekyba užsiimantis fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo įsteigimo ar buveinės vietos;
- 9) SGD kainos įvertinimas – SGD prekybos paros referencinės kainos nustatymas pagal ACER parengtą metodiką;
- 10) lyginamasis SGD indeksas šio reglamento tikslu – skirtumas tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kurį kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“;

- 11) prekybos vieta – bet kuri iš šių vietų:
- a) reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;
 - b) daugiašalė prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;
 - c) organizuotos prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;
- 12) su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė – biržos prekių išvestinė finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014¹² 2 straipsnio 1 dalies 30 punkte, kuria prekiaujama prekybos vietoje, kurios pagrindinė prekė yra elektra arba dujos ir kurios išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;
- 13) kompetentinga institucija – kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 26 punkte;
- 14) kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti – didžiausias elektros energetikos sektoriui reikalingas dujų kiekis, kad susiklosčius blogiausiam scenarijui, sumodeliuotam atliekant žiemos adekvatumo vertinimą pagal Reglamento (ES) 2019/941 9 straipsnį, būtų užtikrintas tinkamas pasirengimas valdyti riziką elektros sektoriuje;
- 15) saugomas vartotojas – saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte;
- 16) solidariai saugomas vartotojas – solidariai saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 6 punkte.

¹² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

II SKYRIUS. GERESNIS DUJŲ PIRKIMO KOORDINAVIMAS

1 skirsnis

Dujų pirkimo koordinavimas Sąjungoje

3 straipsnis

Skaidrumas ir keitimasis informacija

- 1) Siekiant vienintelio tikslo – geresnio koordinavimo, Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ar dujas vartojančios įmonės arba valstybių narių institucijos, kurios ketina skelbti dujų pirkimo konkursą arba pradėti derybas su gamtinių dujų gamintojais arba tiekėjais iš trečiųjų valstybių dėl didesnio nei 5 TWh/metus dujų kiekio pirkimo, informuoja Komisiją ir, kai taikytina, valstybę narę, kurioje tos įmonės įsisteigusios, apie dujų tiekimo sutarties ar susitarimo memorandumo sudarymą arba apie dujų pirkimo konkurso paskelbimą ne vėliau kaip prieš šešias savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo arba – su sąlyga, kad derybų pradžia artimesnė sutarties pasirašymo datai – likus trumpesniajam laikotarpiui, tačiau ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo. Tokiame pranešime pateikiama tik ši pagrindinė informacija:

- sutarties partnerio ar partnerių tapatybė arba dujų pirkimo konkurso tikslas;
- atitinkami kiekiai;
- atitinkamos datos ir, kai taikytina,
- paslaugų teikėjas, kuris organizuoja tokį pirkimą arba konkursus valstybės narės vardu.

- 2) Jei Komisija mano, kad tolesnis koordinavimas, susijęs su Sąjungoje įsisteigusių gamtinių dujų įmonių ar dujas vartojančių įmonių arba valstybių narių institucijų vykdomu dujų pirkimo konkurso paskelbimu arba planuojamu dujų pirkimu, galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kad dujų pirkimo konkurso paskelbimas ar planuojami dujų pirkimai galėtų daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai, tiekimo saugumui ar energetiniam solidarumui, Komisija gali paskelbti rekomendaciją Sąjungoje įsisteigusioms gamtinių dujų įmonėms ar dujas vartojančioms įmonėms arba valstybių narių institucijoms apsvarstyti tinkamas priemones. Tokiu atveju Komisija, kai taikytina, informuoja valstybę narę, kurioje yra įsisteigusi įmonė.
- 3) Prieš paskelbdama bet kurią iš 2 dalyje nurodytų rekomendacijų, Komisija informuoja 4 straipsnyje nurodytą *ad hoc* valdančiąją tarybą.

- 4) Teikdami informaciją Komisijai pagal 1 dalį, informaciją teikiantys subjektai gali nurodyti, ar kuri nors informacijos dalis – komercinė ar kita informacija, kurią atskleidus būtų padaryta žala susijusių šalių veiklai, – turi būti laikoma konfidencialia ir ar pateikta informacija gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis.
- 5) Prašymai laikyti informaciją konfidencialia pagal šį straipsnį neriboja pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos. Komisija užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik Komisijos tarnyboms, kurioms neabejotinai būtina susipažinti su turima informacija. Komisijos atstovai neskelbtiną informaciją tvarko deramai konfidencialiai.
- 6) Nedarant poveikio SESV 346 straipsniui, konfidencialia informacija keičiamasi su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis tik tais atvejais, kai ja keistis būtina taikant šį reglamentą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri atitinka keitimosi tikslą ir yra svarbi tam tikslui pasiekti. Taip keičiantis informacija išsaugomas tos informacijos konfidencialumas ir apsaugomas subjektų, kuriems taikomas šis reglamentas, saugumas bei komerciniai interesai ir taikomos veiksmingos priemonės duomenims apsaugoti fiziškai. Visi serveriai ir informacija fiziškai laikomi ir saugomi Sąjungos teritorijoje.

4 straipsnis

Ad hoc valdančioji taryba

- 1) Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas telkti paklausą ir koordinuoti bendrą pirkimą, įsteigiama *ad hoc* valdančioji taryba.
- 2) *Ad hoc* valdančiąją tarybą Komisija įsteigia per 6 savaites nuo šio reglamento įsigaliojimo; ją sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ir Komisijos atstovą. Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių atstovai gali Komisijos kvietimu dalyvauti valdančiojoje taryboje sprendžiant bendrai rūpimus klausimus. *Ad hoc* valdybai pirmininkauja Komisija.
- 3) *Ad hoc* valdančioji taryba per vieną mėnesį nuo jos įsteigimo kvalifikuota balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.
- 4) Komisija konsultuojasi su *ad hoc* valdančiąja taryba dėl Komisijos pagal 3 straipsnio 4 dalį teikiamos rekomendacijos projekto, visų pirma dėl to, ar atitinkami dujų pirkimai ar dujų pirkimo konkursas didina tiekimo saugumą Sąjungoje ir atitinka energetinio solidarumo principą.
- 5) Komisija taip pat informuoja *ad hoc* valdančiąją tarybą apie įmonių dalyvavimo paslaugų teikėjo organizuojamuose bendruose pirkimuose poveikį tiekimo saugumui Sąjungoje ir energetiniam solidarumui, kai taikytina.
- 6) Kai *ad hoc* valdančiosios tarybos nariams pagal 7 straipsnio 3 dalį perduodama konfidenciali informacija, jie su neskelbtina informacija elgiasi užtikrindami deramą konfidencialumą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri yra aktuali ir proporcinga tokio keitimosi tikslais.

2 skirsnis

Paklausos telkimas ir bendras pirkimas

5 straipsnis

Laikinoji paslaugų sutartis su paslaugų teikėju

- 1) Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046¹³ 176 straipsnio, Komisija pagal pirkimų procedūrą, nustatytą Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046, sudaro paslaugų sutartį su Sąjungoje įsisteigusiu subjektu, kuris veikia kaip paslaugų teikėjas, vykdamas 7 straipsnyje nustatytas užduotis.
- 2) Paslaugų sutartyje su pasirinktu paslaugų teikėju nustatoma paslaugų teikėjo gaunamos informacijos nuosavybė ir numatomas galimas šios informacijos perdavimas Komisijai, nutraukus paslaugų sutartį arba pasibaigus jos galiojimui.
- 3) Paslaugų sutartyje Komisija apibrėžia praktinius paslaugų teikėjo veiklos aspektus, įskaitant IT priemonės naudojimą, saugumo priemones, valiutą ar valiutas, mokėjimo tvarką ir įsipareigojimus.
- 4) Paslaugų sutartimi su paslaugų teikėju Komisijai paliekama teisė vykdyti jo veiklos stebėseną ir auditą. Tuo tikslu Komisija turi visapusišką prieigą prie paslaugų teikėjo turimos informacijos.
- 5) Komisija gali paprašyti paslaugų teikėjo pateikti visą informaciją, reikalingą 7 straipsnyje išvardytoms užduotims vykdyti, ir sudaryti galimybę Komisijai patikrinti, ar gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės vykdo pareigas, kylančias iš šio reglamento 10 straipsnio.

¹³ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1–222).

6 straipsnis

Paslaugų teikėjo atrankos kriterijai

- 1) Paslaugų teikėją Komisija atrenka remdamasi šiais tinkamumo kriterijais:
 - a) Paslaugų teikėjas turi būti įsisteigęs ir jo veiklos buveinė turėtų būti valstybės narės teritorijoje.
 - aa) Paslaugų teikėjas turi turėti patirties tarpvalstybinių sandorių srityje.
 - b) Paslaugų teikėjas negali:
 - i) būti subjektas, kuriam taikomi apribojimai pagal Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;
 - ii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu arba
 - iii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu.

- 2) Nedarant poveikio kitoms išsamaus patikrinimo pareigoms, nustatomi Komisijos ir paslaugų teikėjo tarpusavio sutartiniai įsipareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad paslaugų teikėjas, atlikdamas savo užduotis pagal 7 straipsnį, tiesiogiai ar netiesiogiai nesuteiktų jokių lėšų ar ekonominių išteklių fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:
- a) yra subjektai, kuriems taikomi apribojimai pagal Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi;
 - b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
 - c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
- 3) Paslaugų teikėjas negali priklausyti vertikalčiai integruotai įmonei, užsiimančiai gamtinių dujų gavyba ar tiekimu, kaip nurodyta Dujų direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 20 punkte, išskyrus įmones, kurios yra atskirtos pagal tos direktyvos IV skyrių.

- 4) Komisija nustato atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus, atsižvelgdama, *inter alia*, į šiuos kriterijus, kurie turi būti nurodyti kvietime dalyvauti konkurse:
- a) patirties nustatant ir vykdant gamtinių dujų arba susijusių paslaugų, pvz., transportavimo paslaugų, konkursų ar aukcionų procesus, naudojant specialias IT priemones, lygi;
 - b) patirties pritaikant konkursų ar aukcionų procesus skirtingiems poreikiams, pvz., pagal geografinį aspektą ar laikotarpį, lygi;
 - c) patirties kuriant IT priemones, kuriomis būtų galima telkti įvairių dalyvių paklausą ir derinti ją su pasiūla, lygi;
 - d) informacinės sistemos saugumo, ypač duomenų apsaugos ir saugumo internete, kokybę ir
 - e) gebėjimą nustatyti ir akredituoti dalyvius, kiek tai susiję tiek su juridinių asmenų identifikavimu, tiek su finansinio pajėgumo nustatymu.

Paslaugų teikėjo užduotys

- 1) Paslaugų teikėjas organizuoja paklausos telkimą bei bendrą pirkimą ir visų pirma:
 - a) telkia gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių paklausą naudodamasis IT priemone;
 - b) ieško gamtinių dujų tiekėjų ir gamintojų pasiūlymų, kad sutelkta paklausa derėtų su IT priemonės galimybėmis;
 - bb) paskirsto prieigos prie tiekimo teises, atsižvelgdamas į proporcingą siūlomų dujų kiekių paskirstymą mažesniems ir didesniems dalyviams, tarp gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių, dalyvaujančių telkiant paklausą. Kai sutelkta paklausa viršija gautus tiekimo pasiūlymus, prieigos teisių paskirstymas turi būti proporcingas paklausai, kurią paklausos telkimo etape tam tikram pristatymo laikui ir vietai deklaravo dalyvaujančios įmonės;
 - c) tikrina, akredituoja ir registruoja IT priemonės naudotojus ir
 - d) teikia visas pagalbines paslaugas IT priemonės naudotojams, įskaitant paslaugas siekiant palengvinti sutarčių sudarymą, arba Komisijai, būtinas 5 straipsnyje nurodytoje sutartyje nustatytoms operacijoms tinkamai vykdyti.
- 2) Sąlygos, susijusios su paslaugų teikėjo užduotimis, t. y. kiek tai susiję su naudotojų registravimu, informacijos skelbimu ir ataskaitų teikimu, nustatomos Komisijos ir paslaugų teikėjo sutartyje.

Dalyvavimas paklausos telkime ir bendrame pirkime

- 1) Paklausos telkime ir bendrame pirkime gali dalyvauti ir informaciją apie juos skaidriai gauti visos Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, nepriklausomai nuo prašomo kiekio. Gamtinių dujų įmonėms ir dujas vartojančioms įmonėms neleidžiama dalyvauti kaip tiekėjams, gamintojams ir pirkėjams telkiant paklausą ir vykdant bendrą pirkimą, jei jos:
 - a) yra subjektai, kuriems taikomi apribojimai pagal Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;
 - b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
 - c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.

- 2) Nustatomi sutartiniai įsipareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad jokios lėšos ar ekonominiai ištekliai, gauti dalyvaujant paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo procese, nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai suteikiami fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:
- a) yra subjektai, kuriems taikomi apribojimai pagal Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamąsias priemones, priimtas atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi;
 - b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
 - c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
- 3) Valstybės narės arba kiti suinteresuotieji subjektai paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo proceso dalyviams pagal valstybės pagalbos taisykles, kai taikytina, gali teikti likvidumo paramą, įskaitant garantijas. Tai gali apimti garantijas užtikrinimo priemonių poreikiams patenkinti arba papildomų išlaidų rizikai, kylančiai dėl kitų pagal tą pačią bendro pirkimo sutartį dalyvaujančių pirkėjų nemokumo, padengti.
- 5) Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, įsisteigusios Energijos bendrijos susitariančiose šalyse, gali dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime, jei yra įdiegtos būtinos priemonės ar tvarka, kad jos galėtų dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime pagal šį skirsnį jame nustatytais sąlygomis.

9 straipsnis

Gamtinės dujos, kurioms negali būti taikomas bendras pirkimas

- 1) Bendras pirkimas netaikomas Rusijos Federacijos kilmės gamtinėms dujoms, įskaitant tiekiamas gamtines dujas, patenkančias į valstybes nares ar Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per šiuos įleidimo taškus:
 - a) Greifsvaldą,
 - b) Lubminą II,
 - c) Imatrą,
 - d) Narvą,
 - e) Verską,

- f) Luhama,
- g) Šakius,
- h) Kotlovką,
- i) Kondratkas,
- j) Vysokaję,
- k) Ceciarovką,
- l) Mozyrių,
- m) Kobryną,
- n) Sudžą (RU / Ukraina),
- o) Belgorodą (RU / Ukraina),
- p) Valuikus (RU / Ukraina),
- q) Serebrianką (RU / Ukraina),
- r) Pisarevką (RU / Ukraina),
- s) Sochranovką (RU / Ukraina),
- t) Prochorovką (RU / Ukraina),
- u) Platovą (RU / Ukraina),
- v) Strandžą 2 (BG) / Malkočlarą (TR)

Privalomas naudojimasis paslaugų teikėjo paslaugomis

- 1) Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės dalyvautų paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese, kuris yra vienas iš galimų būdų pasiekti Reglamento (ES) 2017/1938 6a ir 20 straipsniuose nurodytus pripildymo tikslus.
- 2) Požeminių saugyklų turinčios valstybės narės reikalauja, kad dalyvaudamos paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės užtikrintų ne mažiau kaip 15 % bendro kiekio, būtino Reglamento (ES) 2017/1938 6a ir 20 straipsniuose nurodytiems pripildymo tikslams pasiekti.
- 3) Požeminių saugyklų neturinčios valstybės narės reikalauja, kad dalyvaudamos paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės užtikrintų ne mažiau kaip 15 % kiekių, atitinkančių Reglamento (ES) 2017/1938 6c ir 20 straipsniuose nurodytus tarpvalstybinius pripildymo tikslus.
- 4) Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, telkiant paklausą dalyvaujančios privaloma tvarka, gali nuspręsti po telkimo proceso dujų nepirkti. Nusipirkto dujos gali būti naudojamos kitais nei saugyklų pripildymo tikslais.

11 straipsnis

Dujų pirkimo konsorciumas

- 1) Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, dalyvaujančios paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese, gali skaidriai koordinuoti pirkimo sutarties sąlygų elementus arba naudotis bendro pirkimo sutartimis, kad suderėtų geresnes sąlygas su savo tiekėjais, su sąlyga, kad jos atitinka Sąjungos teisę, įskaitant Sąjungos konkurencijos teisę, visų pirma SESV 101 ir 102 straipsnius, kaip Komisija gali nurodyti sprendime pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 10 straipsnį, taip pat skaidrumo reikalavimą pagal 3 straipsnį.

3 skirsnis

Naudojimosi SGD terminalais, saugyklomis ir vamzdynais didinimo priemonės

12 straipsnis

Antrinių pajėgumų užsakymo platforma SGD įrenginių ir saugyklų naudotojams

SGD įrenginių ir saugyklų naudotojai, norintys perparduoti savo sutartinius pajėgumus antrinėje rinkoje, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 715/2009, turi teisę tai daryti. SGD įrenginių ir saugyklų operatoriai ne vėliau kaip per du mėnesius po [šio reglamento įsigaliojimo data] individualiai arba regioniniu lygmeniu sukuria SGD įrenginių ir saugyklų naudotojams skirtą skaidrią ir nediskriminacinę užsakymo platformą, kad SGD įrenginių ir saugyklų naudotojai galėtų antrinėje rinkoje perparduoti savo sutartinius pajėgumus, arba pasinaudoja jau esama tokia platforma.

SGD įrenginių ir saugyklų skaidrumo platformos

- 1) SGD įrenginių ir saugyklų operatoriai užtikrina, kad per du mėnesius nuo [reglamento įsigaliojimo data] jie atitinkamai Europos SGD skaidrumo platformoje ir Europos saugyklų skaidrumo platformoje skaidriai ir naudotojams patogiu būdu paskelbtų visą informaciją, kurios reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 19 straipsnį. Reguliavimo institucijos gali prašyti, kad tie operatoriai viešai skelbtų visą sistemos naudotojams aktualią papildomą informaciją.
- 2) SGD įrenginiai, kuriems pagal Direktyvos 2003/55/EB 22 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį leista netaikyti trečiųjų šalių prieigos taisyklių, ir gamtinių dujų saugyklų operatoriai, kuriems taikoma Direktyvos 2009/73/EB 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta suderėta trečiųjų šalių prieigos tvarka, per vieną mėnesį nuo [reglamento įsigaliojimo data] viešai paskelbia galutinius infrastruktūros tarifus.

Veiksmingesnis perdavimo pajėgumų naudojimas

- 1) Jei sutartiniai garantuojamieji pajėgumai nevisiškai panaudojami, kaip nurodyta 2 dalyje, perdavimo sistemos operatoriai 2 dalyje nurodytus nevisiškai panaudotus sutartinius garantuojamuosius pajėgumus sujungimo taškuose ir virtualiuosiuose sujungimo taškuose tam mėnesiui siūlo kaip mėnesio pajėgumų produktą ir kaip paros bei einamosios paros pajėgumų produktus.
- 2) Sutartiniai garantuojamieji pajėgumai laikomi nevisiškai panaudotais, jei tinklo naudotojas sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške praėjusį kalendorinį mėnesį panaudojo arba pasiūlė vidutiniškai mažiau kaip 80 % užsakytų garantuojamųjų pajėgumų. Perdavimo sistemos operatorius stebi nepanaudotus pajėgumus ir vėliausiai prieš pranešdamas apie pajėgumų, kurie bus pasiūlyti būsimame rotaciniame mėnesio pajėgumų aukcione pagal Komisijos reglamentą (ES) 2017/459, kiekį informuoja tinklo naudotoją apie pajėgumų, kurie turi būti atšaukti atitinkamame sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške, kiekį.
- 3) Siūlomų pajėgumų kiekis yra lygus praėjusį kalendorinį mėnesį panaudoto vidutinio kiekio ir 80 % garantuojamųjų pajėgumų, dėl kurių sutartys sudarytos ilgesniam nei mėnesio laikotarpiui, skirtumui.
- 4) Paskirstant pajėgumus pirmenybė teikiama pagal Komisijos reglamentą (ES) 2017/459 aukcione siūlomiems turimiems pajėgumams, o ne iš mechanizmo pagal 2 dalį į aukcioną įtrauktiems nevisiškai panaudotiems pajėgumams.

- 5) Jei perdavimo sistemos operatoriaus siūlomi nevisiškai panaudoti pajėgumai parduodami, jie atšaukiami iš pirminio sutartinių pajėgumų turėtojo išteklių. Pirminis turėtojas gali naudoti atšauktus garantuojamuosius pajėgumus pertraukiamuoju pagrindu.
- 5a) Tinklo naudotojas išlaiko savo teises ir pareigas pagal pajėgumų sutartį, kol perdavimo sistemos operatorius perskirsto pajėgumus, ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumų.
- 6) Prieš pasiūlydami nevisiškai panaudotus garantuotuosius pajėgumus pagal šį straipsnį, perdavimo sistemos operatoriai išanalizuoja galimą poveikį kiekviename jų eksploatuojamame sujungimo taške ir informuoja kompetentingą nacionalinę reguliavimo instituciją. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1–5a dalių ir nepriklausomai nuo to, ar šie sujungimo taškai yra perpildyti, ar ne, nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti visuose sujungimo taškuose nustatyti vieną iš šių mechanizmų:
- a) prieš dieną pasiūlytų nuolatinių pajėgumų mechanizmą „naudokis arba prarask“ pagal Komisijos reglamentą (ES) 2017/459, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.3 skyrių, arba
- b) įgyvendinti perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.2 skyrių, siūlant bent 5 % papildomų pajėgumų palyginti su techniniais pajėgumais atitinkamame sujungimo taške, arba

- c) prieš dieną arba tą pačią dieną siūlyti bent jau iš pradžių nepaskirtus pajėgumus, kurie turi būti paskiriami kaip pertraukiamieji pajėgumai.

Jei iki [OL: 3 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] nepritaikomas vienas iš alternatyvių mechanizmų pagal šią dalį, 1–5a dalys taikomos automatiškai.

- 7) Prieš priimdama 6 dalyje nurodytą sprendimą, nacionalinė reguliavimo institucija konsultuojasi su gretimos valstybės narės nacionaline reguliavimo institucija ir atsižvelgia į tos nacionalinės reguliavimo institucijos nuomonę. Tuo atveju, jei įleidimo ir išleidimo sistema apima daugiau nei vieną valstybę narę, kurioje veikia daugiau nei vienas perdavimo sistemos operatorius, atitinkamų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos kartu nusprendžia dėl 6 dalies taikymo.

**III SKYRIUS. PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA IŠVENGTI PERNELYG DIDELIŲ DUJŲ KAINŲ IR
PERNELYG DIDELIO EINAMOSIOS PAROS KAINŲ NEPASTOVUMO ENERGETIKOS IŠVESTINIŲ
FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKOSE**

1 skirsnis

**Laikina einamosios paros priemonė pernelyg dideliam kainų nepastovumui energetikos
išvestinių finansinių priemonių rinkose valdyti**

15 straipsnis

Einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas

- 1) Kuo greičiau, bet ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d., kiekviena prekybos vieta, kurioje prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kiekvienai tokiai priemonei, kuria joje prekiaujama, nustato kainų viršutine ir žemutine ribomis (toliau – kainų ribos) grindžiamą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, pagal kurį viršutinę ribą viršijančiomis ir žemutinės ribos nesiekiančiomis kainomis pavedimai negali būti vykdomi (toliau – einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas). Prekybos vietos užtikrina, kad einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas užkirstų kelią pernelyg dideliems su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Nustatydamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietos taip pat užtikrina, kad šių priemonių įgyvendinimas netrukdytų nustatyti patikimų dienos pabaigos uždarymo kainų.

- 2) Prekybos vietos kiekvienai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, kuria jose prekiaujama, nustato taikytiną apskaičiavimo metodą, pagal kurį nustatomos su referencine kaina susijusios kainų ribos. Pradinė paros referencinė kaina yra lygi kainai, nustatytai pradedant atitinkamą prekybos sesiją. Paskesnės referencinės kainos atitinka paskutinę reguliariai fiksuojamą rinkos kainą. Prekybos nutraukimo prekybos dieną atveju pirmoji referencinė kaina po nutraukimo yra atnaujintos prekybos pradžios kaina.
- 3) Kainų ribos išreiškiamos arba absoliučiąja verte, arba santykinė verte, kuri yra procentinis pokytis, palyginti su referencine kaina. Prekybos vietos tą skaičiavimo metodą koreguoja atsižvelgdamos į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Prekybos vieta apie metodą nepagrįstai nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją.
- 4) Prekybos vietos prekybos valandomis reguliariai atnaujina kainų ribas, remdamosi referencine kaina.
- 5) Prekybos vietos viešai paskelbia apie savo įdiegto einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo ypatybes nepagrįstai nedelsdamos arba kiekvieną kartą, kai taiko pakeitimą.

- 6) Prekybos vietos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą įgyvendina ji integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą.
- 7) Jei prekybos vieta ketina pakoreguoti kainų ribų, taikytinų konkrečiai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, apskaičiavimo metodą, ji nepagrįstai nedelsdama apie numatomus pakeitimus informuoja kompetentingą instituciją.
- 8) Kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) pagal 16 straipsnio 3 dalį surinktos informacijos matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnę pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi vienodi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo principai, atsižvelgdama į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Visų pirma, siekdama užtikrinti sklandų prekybos vietų, siūlančių prekybą su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą, Komisija gali nustatyti intervalus, kuriais bus atnaujinamos kainų ribos, arba priemonės, kurių reikia imtis, jei prekyba peržengia tas kainų ribas, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti patikimų uždarymo kainų nustatymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16 straipsnis

Kompetentingų institucijų vaidmuo

- 1) Kompetentingos institucijos prižiūri, kaip įgyvendinamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, jei jų valstybėse narėse įsteigtos prekybos vietos, įgyvendindamos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, nukrypsta nuo nustatytų sąlygų, tie nukrypimai būtų tinkamai pagrįsti atitinkamos prekybos vietos arba su energija susijusios biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumais.
- 2) Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, kol bus įdiegtas 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas, prekybos vietos įgyvendintų tinkamus laikinus mechanizmus, kuriais užtikrinamas pernelyg didelio kainų nepastovumo su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių rinkose mažinimas.
- 3) Kompetentingos institucijos per tris savaites nuo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos ir bent kas ketvirtį praneša ESMA ataskaitą, kaip jų prižiūrimos prekybos vietos įgyvendina einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą.

ESMA atliekamas koordinavimo vaidmuo

- 1) ESMA, remdamasi kompetentingų institucijų pagal 16 straipsnio 3 dalį jai pateiktomis ataskaitomis, koordinuoja ir stebi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų įgyvendinimą.
- 2) Remdamasi kompetentingų institucijų ataskaitomis, ESMA dokumentuoja visus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų, priklausančių Sąjungos jurisdikcijai, įgyvendinimo skirtumus. Iki [OL: prašom įrašyti datą – 6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] ESMA pateikia Komisijai einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų veiksmingumo įvertinimo ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija apsveria, ar teikti Tarybai pasiūlymą iš dalies keisti šį reglamentą.

2 skirsnis

Pavedimas ACER rinkti ir skelbti objektyvius kainų duomenis

18 straipsnis

Su kainų įvertinimu ir lyginamaisiais indeksais susijusios ACER užduotys ir įgaliojimai

- 1) ACER kuo skubiau ir ne vėliau kaip per dvi savaites po šio reglamento įsigaliojimo pradeda rengti ir skelbti SGD paros kainų įverčius. SGD kainoms įvertinti ACER sistemingai renka ir tvarko SGD rinkos duomenis apie sandorius. Įvertinant kainas, kai tinkama, atsižvelgiama į regioninius skirtumus ir rinkos sąlygas.
- 2) Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. ACER parengia ir skelbia kasdienį SGD lyginamąjį indeksą, kuris nustatomas pagal skirtumą tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kuri kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“. Lyginamajam SGD kainų indeksui nustatyti ACER sistemingai renka ir tvarko visus SGD rinkos duomenis apie sandorius.
- 3) Nukrypstant nuo Reglamento 1227/2011 3 straipsnio 4 dalies b punkto, SGD rinkos dalyviams taikomos Reglamente (ES) Nr. 1227/2011 nustatytos rinkos dalyvių pareigos ir draudimai. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014 ACER suteikti įgaliojimai taip pat taikomi SGD rinkos dalyviams, įskaitant nuostatas dėl konfidencialumo.

19 straipsnis

SGD kainų įverčių ir lyginamųjų indeksų skelbimas

- 1) SGD kainų įverčiai skelbiami kasdien iki 18.00 val. Vidurio Europos laiku, kad būtų galima įvertinti vienakrypčių sandorių kainą. Be SGD kainų įverčių, ACER ne vėliau kaip nuo 2023 m. kovo 31 d. taip pat kasdien iki 19.00 val. Vidurio Europos laiku arba kiek techniškai įmanoma anksčiau skelbia lyginamuosius SGD kainų indeksus.
- 2) Taikant šį straipsnį ACER gali naudotis trečiosios šalies paslaugomis.

20 straipsnis

SGD rinkos duomenų teikimas ACER

- 1) SGD rinkos dalyviai kasdien kiek techniškai įmanoma arčiau tikrojo laiko prieš paskelbiant paros kainų įverčius (18.00 val. Vidurio Europos laiku) pagal 21 straipsnyje nustatytas specifikacijas standartizuotu formatu ir naudodamiesi aukštos kokybės perdavimo protokolu ACER pateikia SGD rinkos duomenis.
- 2) Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas laikas, iki kurio rinkos duomenys turi būti pateikti prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius, kaip nurodyta 1 dalyje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 3) Kai tikslinga, ACER, pasikonsultavusi su Komisija, parengia gaires dėl:
 - a) informacijos, kurią reikia pateikti kartu su šiuo metu nustatyta informacija apie praneštinius sandorius ir pagrindinius duomenis pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014, įskaitant pirkimo ir pardavimo pavidimus, ir
 - b) reikiamų rinkos duomenų teikimo procedūros, standarto ir elektroninio formato, taip pat duomenų teikimo techninių bei organizacinių reikalavimų.
- 4) SGD rinkos dalyviai reikiamus SGD rinkos duomenis ACER teikia nemokamai ir ACER nustatytais duomenų teikimo kanalais, kai įmanoma naudodamiesi jau egzistuojančiomis ir prieinamomis procedūromis.

21 straipsnis

Rinkos duomenų kokybė

- 1) SGD rinkos duomenys apima:
 - a) sutarties šalių duomenis, įskaitant pirkimo ir pardavimo rodiklį;
 - b) duomenis teikiančios šalies duomenis;
 - c) sandorio kainą;
 - d) sutartyje nurodytus kiekius;
 - e) sutarties vertę;
 - f) SGD krovinio atvykimo laiko intervalą;

- g) pristatymo sąlygas;
 - h) pristatymo vietas;
 - i) laiko žymos informaciją, apimančią visus šiuos elementus:
 - i) pirkimo arba pardavimo pavedimo pateikimo laiką;
 - ii) sandorio laiką;
 - iii) pranešimo apie pirkimo ar pardavimo pavedimą arba sandorį laiką;
 - iv) ACER patvirtinimą apie gautus SGD rinkos duomenis.
- 2) SGD rinkos dalyviai ACER teikia SGD rinkos duomenis šiais vienetais ir valiutomis:
- a) sandorių ir pirkimo bei pardavimo pavedimų kainos už vienetą nurodomos sutartyje nustatyta valiuta ir EUR/MWh, įskaitant, jei taikytina, taikomus konvertavimo ir valiutos kursus;
 - b) sutartyse nustatyti kiekiai nurodomi jose nustatytais vienetais ir MWh;
 - c) krovinio atvykimo laiko intervalai nurodomi kaip pristatymo datos UTC formatu;
 - d) pristatymo vieta nurodoma naudojant galiojantį identifikatorių, įtrauktą į ACER sąrašą, pvz., nurodytąjį SGD įrenginių, apie kuriuos reikia pranešti ir kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014, sąraše. Laiko žymos informacija pateikiama UTC formatu;
 - e) jei aktualu, nurodoma visa ilgalaikėje sutartyje naudota kainos apskaičiavimo formulė.

- 3) ACER paskelbia gaires dėl kriterijų, pagal kuriuos laikoma, kad reikšmingą dalį SGD rinkos duomenų per tam tikrą laikotarpį pateikė vienas duomenų teikėjas, ir kaip į šią situaciją atsižvelgiama nustatant SGD paros kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

22 straipsnis

Veiklos tęstinumas

Atsižvelgdama į rinkos duomenų teikėjų nuomones, ACER reguliariai atnaujina ir skelbia savo SGD referencinės kainos įvertinimo ir lyginamojo SGD kainų indekso nustatymo metodiką, taip pat metodiką, naudojamą teikiant rinkos duomenis ir skelbiant SGD kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

**IV SKYRIUS. SU DUJOMIS SUSIJUSIOSE EKSTREMALIOSIOSE SITUACIJOSE
TAIKOMOS PRIEMONĖS**

2 skirsnis

**Solidarumas aprūpinant dujomis elektros tiekimo sistemą, pagrindinius pramonės sektorius
ir saugomus vartotojus**

27 straipsnis

**Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio įtraukimas į solidarumo
apsaugos priemonę**

- 1) Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies, Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta solidarumo priemonė taikoma tik jei prašančioji valstybė narė negali padengti:
 - a) dujų tiekimo savo solidariai saugomiems vartotojams deficito arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių sumažinti saugomų vartotojų nebūtiną vartojimą pagal 28 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidariai saugomiems vartotojams;
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio, nors taikoma Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta priemonė. Taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies b–d punktuose nustatytos sąlygos.

- 2) Valstybės narės, kurios privalo tiekti iš solidarumo pagal 1 dalį, turi teisę į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti:
- a) savo solidariai saugomiems vartotojams skirtų resursų kiekių, jei tai paveiktų būtiniausius kiekius, arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui sumažinti pagal 28 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidariai saugomiems vartotojams;
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio;
 - c) elektrai, reikalingai dujų gamybai ir transportavimui, skirtų dujų kiekių ir
 - d) dujų kiekių, reikalingų energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų veikimui, kaip nurodyta II priede, taip pat kitų įrenginių, kurie yra būtini karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnyboms funkcionuoti, veikimui.
- 3) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirti kritiniai dujų kiekiai, kaip nurodyta 1 dalies b punkte, 2 dalies b ir d punktuose, negali viršyti 1 priede nurodytų kiekių. Jei valstybė narė gali įrodyti, kad, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės valstybėje narėje, reikia didesnio dujų kiekio, Komisija, gavusi tinkamai pagrįstą prašymą, gali nuspręsti leisti į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti didesnių kiekių.

- 4) Jei valstybių narių, kurių elektros energijos sistema yra sinchronizuota tik su trečiosios valstybės elektros energijos sistema, prašoma įvesti solidarumo priemones, jos išimties tvarka gali neįtraukti didesnių dujų kiekių, jei elektros energijos sistema nebėra sinchronizuota su tos trečiosios valstybės sistema, tol, kol atskiros energijos sistemos paslaugos ar kitos paslaugos, teikiamos energijos perdavimo sistemos operatoriui, yra reikalingos tam, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas energijos sistemos veikimas.

28 straipsnis

Su saugomais vartotojais susijusios poreikio mažinimo priemonės

- 1) Išimties tvarka valstybės narės gali imtis laikinų priemonių Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtų saugomų vartotojų nebūtinoms reikmėms suvartojamam kiekiui sumažinti, visų pirma tais atvejais, kai paskelbiamas vienas iš krizės lygių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Tokios priemonės taikomos tik nebūtinam dujų vartojimui ir jomis atsižvelgiama į 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamento (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus elementus. Tokių išimtinių priemonių galima imtis tik valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte, atlikus tokių nebūtinų dujų kiekių nustatymo sąlygų įvertinimą.
- 2) Taikant 1 dalyje nurodytas priemones pažeidžiamų vartotojų, kaip juos apibrėžia valstybės narės pagal Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, suvartojamas kiekis jokiais aplinkybėmis negali būti mažinamas, o saugomi vartotojai negali būti atjungti valstybės narėms taikant 1 dalį.

Tarpvalstybinių srautų apsaugos priemonės

Jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą pateikia prašymą nutraukti nepagrįstus tarpvalstybinių dujų srautų ar prieigos prie dujų infrastruktūros apribojimus arba priemones, keliančias pavojų dujų tiekimui kitoje valstybėje narėje, Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte apibrėžta kompetentinga institucija arba valstybė narė, užuot laikiusis Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje numatytos procedūros, pakeičia savo veiksmus arba imasi veiksmų, kad užtikrintų atitiktį Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 5 daliai.

3 skirsnis

Solidarumo priemonių įvedimo taisyklės

30 straipsnis

Laikinas solidarumo pareigų išplėtimas įtraukiant SGD įrenginių turinčias valstybes nares

- 1) Pareiga įvesti solidarumo priemones pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 dalį taikoma ne tik tiesiogiai su prašančiąja valstybe nare sujungtoms valstybėms narėms, bet ir SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms, su sąlyga, kad yra prieinami būtini atitinkamos infrastruktūros pajėgumai, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas.
 - 1a) SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 2–9 dalys, jeigu šiame reglamente nenustatyta kitaip.
 - 2) SGD įrenginių turinčios valstybės narės, kurios nėra tiesiogiai sujungtos su prašančiąja valstybe nare, gali su bet kuria kita valstybe nare sudaryti būtinus techninio, teisinio ir finansinio solidarumo susitarimus, taikomus užtikrinant tiekimą iš solidarumo.
 - 3) Standartinės solidarumo priemonių įgyvendinimo taisyklės pagal 31 straipsnį taip pat taikomos nesujungtoms valstybėms narėms, jei tuo metu, kai gaunamas prašymas tiekti iš solidarumo, nėra sudaryto dvišalio susitarimo.

Standartinės solidarumo priemonių taisyklės

- 1) Jei dvi valstybės narės nėra sudariusios būtinų techninių, teisinių ir finansinių susitarimų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį (toliau – solidarumo susitarimas), dujų pristatymui pagal 13 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą ekstremaliojoje situacijoje taikomos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.
- 2) Kompensacija už solidarumo priemonę neviršija pagrįstų išlaidų ir, nukrypstant nuo Reglamento 2017/1938 13 straipsnio 8 dalies, bet kuriuo atveju apima:
 - a) iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje taikomą dujų kainą;
 - b) saugojimo ir transportavimo išlaidas, įskaitant galimus mokesčius, susijusius su SGD krovinių nuokrypiu į prašomą sujungimo tašką;
 - bb) susijusių teismo ar arbitražo procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, bylinėjimosi išlaidas;
 - c) kitas netiesiogines išlaidas, kurių nepadengia dujų kaina, pavyzdžiui, finansinės ar kitokios žalos, patirtos dėl to, kad klientai dėl tiekimo iš solidarumo priversti atsisakyti garantuojamųjų pajėgumų, išlaidas, jeigu tos netiesioginės išlaidos neviršija 100 % dujų kainos.
- 2b) Jeigu valstybė narė paprašo kompensacijos už netiesiogines išlaidas pagal 2 dalies c punktą, kurios viršija 100 % dujų kainos, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis Komisija priima sprendimą, ar didesnė kompensacija yra tinkama, atsižvelgdama į konkrečias sutartines ir nacionalines to atvejo aplinkybes ir energetinio solidarumo principą.

- 3) Jei prašančioji valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria dėl kitos kainos, dujų, tiekiamų prašančiajai valstybei narei, kaina atitinka dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą tiekiančioje valstybėje narėje arba atitinkamą dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą artimiausioje prieinamoje biržoje, virtualiajame prekybos taške ar sutartame prekybos dujomis centre.
- 6) 32 straipsnyje nurodytą kompensaciją už dujų kiekius, pristatytus pagal prašymą tiekti iš solidarumo, prašančioji valstybė narė tiesiogiai moka iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba subjektui, kurį abi valstybės narės nurodo savo atsakyme į prašymą tiekti iš solidarumo ir patvirtinime apie dujų gavimą ir priimtą jų kiekį.
- 7) Valstybė narė, kuriai pateikiamas solidarumo priemonės prašymas, solidarumo priemonės įgyvendina kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 3 dienas po prašymo gavimo. Valstybė narė gali atsisakyti tiekti iš solidarumo to prašančiai valstybei narei tik jei įrodo, kad:
- a) ji neturi pakankamai dujų 27 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodytiems kiekiams arba
 - b) jos turimi jungiamojo vamzdžio pajėgumai nėra pakankami, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 7 dalyje, ir ji neturi galimybės tiekti pakankamus kiekius SGD.
- 8) Be šiame straipsnyje numatytų standartinių taisyklių, valstybės narės gali susitarti dėl tiekimo iš solidarumo techninių aspektų ir koordinavimo.
- 9) Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia esamos saugaus ir patikimo dujų sistemos eksploatavimo tvarkos.

Su solidarumo priemonėmis susijusi procedūra nesant solidarumo susitarimo

- 1) Valstybė narė, prašanti taikyti solidarumo priemones, pateikia kitai valstybei narei prašymą tiekti iš solidarumo, nurodydama bent šią informaciją:
 - (a) valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis;
 - (b) atitinkamų valstybės narės perdavimo sistemos operatorių kontaktinius duomenis (jei aktualu);
 - (c) valstybės narės vardu veikiančios trečiosios šalies kontaktinius duomenis (jei aktualu);
 - (d) pristatymo laikotarpį, įskaitant pirmo galimo pristatymo laiką ir numatomą pristatymo trukmę;
 - (e) pristatymo vietas ir sujungimo taškus;
 - (f) dujų kiekį kilovatvalandėmis kiekviename sujungimo taške;
 - (g) dujų kokybę.
- 2) Prašymas tiekti iš solidarumo tuo pačiu metu siunčiamas solidarumo priemones įgyvendinti potencialiai pajėgioms valstybėms narėms, Komisijai ir nacionaliniams krizių valdytojams, paskirtiems pagal Reglamento (ES) 2017/1938 10 straipsnio 1 dalies g punktą.

- 3) Prašymą tiekti iš solidarumo gavusios valstybės narės atsiunčia atsakymą, kuriame nurodo 1 dalies a–c punktuose nurodytus kontaktinius punktus ir kiekį, kuris gali būti tiekiamas į sujungimo taškus ir prašomu laiku, kaip nurodyta 1 dalies e–g punktuose. Atsakyme nurodomas kiekis, susidarysiantis dėl galimo apribojimo ar – tuo atveju, kai tai griežtai būtina, – strateginių atsargų panaudojimo tuo atveju, jei pagal savanoriškas priemones galimas patiekti kiekis yra nepakankamas.
- 4) Prašymai tiekti iš solidarumo pateikiami likus ne mažiau kaip 72 valandoms iki nurodyto pristatymo laiko. Į prašymus tiekti iš solidarumo sureaguoja per 24 valandas. Per 24 valandas nuo prašyto pristatymo laiko prašančioji valstybė narė patvirtina, kad dujas gavo, ir nurodo priimtą jų kiekį.
- 5) Prašymas gali būti pateiktas vienai arba kelioms dienoms ir atsakymas į jį turi atitikti prašomą trukmę.
- 6) Jei tiekti iš solidarumo sutinka kelios valstybės narės ir su viena ar keliomis iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai taikomi atitinkamoms dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Šiame straipsnyje numatytos standartinės taisyklės taikomos tik kitų iš solidarumo tiekiančių valstybių narių atžvilgiu.
- 7) Komisija gali palengvinti solidarumo susitarimų įgyvendinimą, visų pirma sukurdama šabloną per saugią interneto platformą, kad prašymus ir pasiūlymus būtų galima perduoti tikruoju laiku.

V SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33 straipsnis

Komiteto procedūra

- 1) Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai.
- 2) Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

34 straipsnis

(Straipsnis perkeltas iš toliau išdėstyto teksto, be pakeitimų)

Peržiūra

Ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. Komisija atlieka šio reglamento peržiūrą atsižvelgdama į bendrą dujų tiekimo Sąjungai padėtį ir pateikia Tarybai pagrindinių tos peržiūros išvadų ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija gali pasiūlyti pratęsti šio reglamento galiojimą.

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas vienus metus nuo jo įsigaliojimo dienos.

14 straipsnis pradamas taikyti nuo [OL: praėjus trims mėnesiams po šio reglamento įsigaliojimo].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

1 PRIEDAS

a) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 27 straipsnį laikotarpiui nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2023 m. kovo mėn.¹⁴

Vertės mln. m ³	2022 m. gruodžio mėn.	2023 m. sausio mėn.	2023 m. vasario mėn.	2023 m. kovo mėn.
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	-	-	-	-
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72

¹⁴ I priedo a ir b punktuose pateikti skaičiai grindžiami Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) pagal Reglamento (ES) 2019/941 9 straipsnį parengto žiemos adekvatumo vertinimo duomenimis, išskyrus Malta, kurios elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kuri neturi didelių laikymo pajėgumų. Atsižvelgiant į mažo šilumingumo dujų specifiškumą, šioje lentelėje nurodytos vertės Nyderlandų atveju turėtų būti padaugintos iš perskaičiavimo koeficiento 37,89, padalyto iš 35,17. I priedo a punkte yra ENTSO-E 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. apskaičiuoti individualūs mėnesiniai kiekiai; I priedo b punkto lentelėje pateikti 2023 m. balandžio mėn. – 2023 m. gruodžio mėn. duomenys yra 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. verčių vidurkis.

IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	-	-	-	-
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

b) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 27 straipsnį laikotarpiui nuo 2023 m. balandžio mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn.

Vertės mln. m ³	Mėnesinė vertė
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	-
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	-
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60

PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

II priedas

Energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektai pagal 27 straipsnio 2 dalies d punktą

Sektorius	Pasektorius	
I Energetika	1. Elektra	Elektros energijos gamybos ir perdavimo infrastruktūros objektai ir įrenginiai, susiję su elektros energijos tiekimu
	2. Nafta	Naftos gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas naftotiekiais
	3. Dujos	Dujų gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas dujotiekiais SGD terminalai
II Transportas	4. Kelių transportas	
	5. Geležinkelių transportas	
	6. Oro transportas	